

Polvijärven kunta

Vuoden 2024

talousarvio

Vuosien 2024–2026 taloussuunnitelma

POLVIJÄRVI

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	2
1 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	4
1.1 Kuntatalouden kehitys.....	4
1.2 Väestönkehitys, asuntorakentamisen tarve ja alueelliset kehittämishankkeet.....	4
1.3 Polvijärven kuntastrategia – Me yhdessä teemme Polvijärven.....	5
2 Talousarvion perustelut.....	7
2.1 Talousarvion ja -suunnitelman sitovuus.....	7
2.2 Talousarvioyhdistelmä, vertailu 2023 ja 2024.....	9
2.3 Menot, tulot ja netto tulosalueittain 2022–2024.....	10
2.4 Keskeiset tulot.....	11
Kunnallisvero.....	11
Yhteisövero.....	12
Kiinteistövero.....	13
Valtionosuudet.....	14
3 Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelma.....	15
3.1 Tuloslaskelma.....	16
4 Käyttötalous tulosalueittain.....	17
4.1 Vuoden 2024 talousarvioraamit tulosalueittain.....	17
4.2 Rahoitus.....	18
4.3 Vaalit.....	18
4.4 Tilintarkastus.....	18
4.5 Yleis- ja taloushallinto.....	18
4.5.1 Yleis- ja taloushallinnon tulosalueelle sisältyvät yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut ja avustukset.....	20
4.6 Työllisyys- ja elinkeinopalvelut.....	21
4.6.1 Polvijärven kunnan vuoden 2024 elinkeinojen kehittämismäärärahan käyttöperusteet.....	22
4.7 Sivistystoimi.....	23
4.7.1 Sivistystoimen hallinto.....	24
4.7.2 Varhaiskasvatus ja esiopetus.....	25
4.7.3 Perusopetus.....	28
4.7.4 Lukio.....	31
4.7.5 Seutuopisto.....	32
4.7.6 Kirjasto.....	32
4.7.7 Vapaa-ajanpalvelut: nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut, nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto.....	32
4.8 Tekninen toimi ja lupajaosto.....	36
5 Investointiosa vuosille 2024–2026.....	37
5.1 Kunnanhallitus.....	37
5.2 Sivistystoimi.....	38
5.3 Tekninen toimi.....	39
6 Vesilaitoksen vuoden 2024 talousarvio.....	38
7 Viemärlaitoksen vuoden 2024 talousarvio.....	39

8 Kuntakonsernin tavoitteet 2024	40
8.1 Tytäryhtiöiden yhteiset tavoitteet vuodelle 2024	40
8.2 Yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2024.....	41
8.2.1 Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot.....	41
8.2.2 Polvijärven yrityspalvelu Oy	41
8.2.3 Polvijärven Kaukolämpö Oy.....	41
9 Tuloslaskelmaosa	42
10 Rahoitusosa	43
10.1 Rahoituslaskelma	43
10.2 Verotulot ja valtionosuudet	44
10.3 Kunnan lainat ja korot.....	44
10.4 Osingot ja osuudet	44
10.5 Rakentamismenot.....	44
10.6 Keskeisiä tunnuslukuja 2022–2024	45
10.7 Antolainat.....	46
10.8 Antolainojen vähennys 35 214 (tulo).....	46
10.9 Pitkäaikaisten lainojen lisäys (tulo)	46
10.10 Pitkäaikaisten lainojen vähennys	46
10.11 Lainamäärä / asukas.....	46
10.12 Talousarvion vaikutus maksuvalmiuteen	46

1 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

1.1 Kuntatalouden kehitys

Maailmantalouden näkymät ovat olleet viime vuosina myllerryksessä nopean inflaation, nousevien korkojen sekä Euroopassa käynnissä olevien taisteluiden vuoksi. Tällä on ollut vaikutuksensa myös Suomen talouteen ja sitä kautta kaikkiin Suomen kuntiin. Energian ja polttoaineiden hinnat ovat nousseet merkittävästi, mikä vaikuttaa kuntatalouteen negatiivisesti. Myös kuluttajatuotteiden, esimerkiksi elintarvikkeiden, hinnat ovat nousseet runsaasti energian ja polttoaineiden hinnannousun seurauksena. Rahapolitiikkaa on kiristetty kuluvana vuonna ja todennäköisesti koronnostoja jatketaan yhä vuoden loppuun saakka.

Kuntakentän historiallisesti merkittävä muutos tapahtui 1.1.2023. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. 12,64 %-yksikköä tuloveroista ja noin kolmasosa yhteisöverotuloista siirrettiin kunnilta valtiolle. Nämä ovat merkittäviä muutoksia kuntien talouteen myös tulevaisuudessa, kun tarkastellaan hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyttä ja valtionosuuksien määrää kunnille. Tulot vähenevät ja kustannukset nousevat, joten on osattava elää entistä tarkemmin.

Uuden hallitusohjelman vaikutukset kuntatalouteen näyttäisivät maltillisilta. Hallitusohjelmassa näkyy odotetun voimakkaasti tarve julkisen talouden sopeuttamiseen. Mittavista sopeuttamistoimista huolimatta kuntatalous näyttäisi välttävän suuremmilta leikkauksilta. Valtionosuuksien indeksikorotuksia ”jarrutetaan” ja tämä alentaa valtionosuuksien tasoa. Vastaavasti perusopetukseen panostetaan lisää, toki velvoitteetkin kasvavat. Keskeinen linjaus on myös se, että kuntien velvoitteiden ja tehtävien muutokset sekä verotulojen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan jatkossakin. Valtiovarainministeriön julkisen talouden ennusteen mukaan kuntien palvelujen ja investointien menot kasvavat palkkaratkaisun, inflaation, työvoimapulan ja investointipaineiden vuoksi aavistuksen nopeammin kuin tulot. Tulojen ja menojen epätasapainoa heikentää erityisesti henkilöstökustannusten yleistä ansiotasoa nopeampi kasvu.

Kuntien tehtäväkenttä muuttuu merkittävästi vuoden 2025 alussa, jolloin järjestämisvastuu työvoima- ja elinkeinopalveluista siirtyy kunnille.

Vuoden 2023 kunnallisveron veropohjan kasvu on maltillista ja kunnallisveron kokonaiskertymä on kutakuinkin samalla tasolla kalenterivuosina 2024–2026 verrattuna loppuvuoden 2023 arvioihin. Vuotta 2024 kohti hintojen kovimman nousuvauhdin odotetaan väistyvän ja kotimaisen kysynnän alkavan kohentua. Keskipitkällä aikavälillä yleinen kuntatalous jää Kuntaliiton ennusteen mukaan kuitenkin heikolle uralle ja velkaantuminen kiihtyy.

1.2 Väestönkehitys, asuntorakentamisen tarve ja alueelliset kehittämishankkeet

Polvijärvellä jatkuu vuonna 2022 aloitettu yksi kunnan kautta aikain suurimmista investoinneista, hoivayksikön rakentaminen. Sen arvioidaan valmistuvan keväällä 2024.

Polvijärven asukasluku 31.12.2022 oli 4 084 asukasta. Se oli 77 asukasta vähemmän kuin vuoden 2021 lopussa. Kuntaan syntyi vuonna 2022 yhteensä 25 lasta ja kuolleita oli 70. Tilastokeskuksen väestötilaston mukaan Polvijärvellä oli syyskuun 2023 lopussa asukkaita yhteensä 4 087.

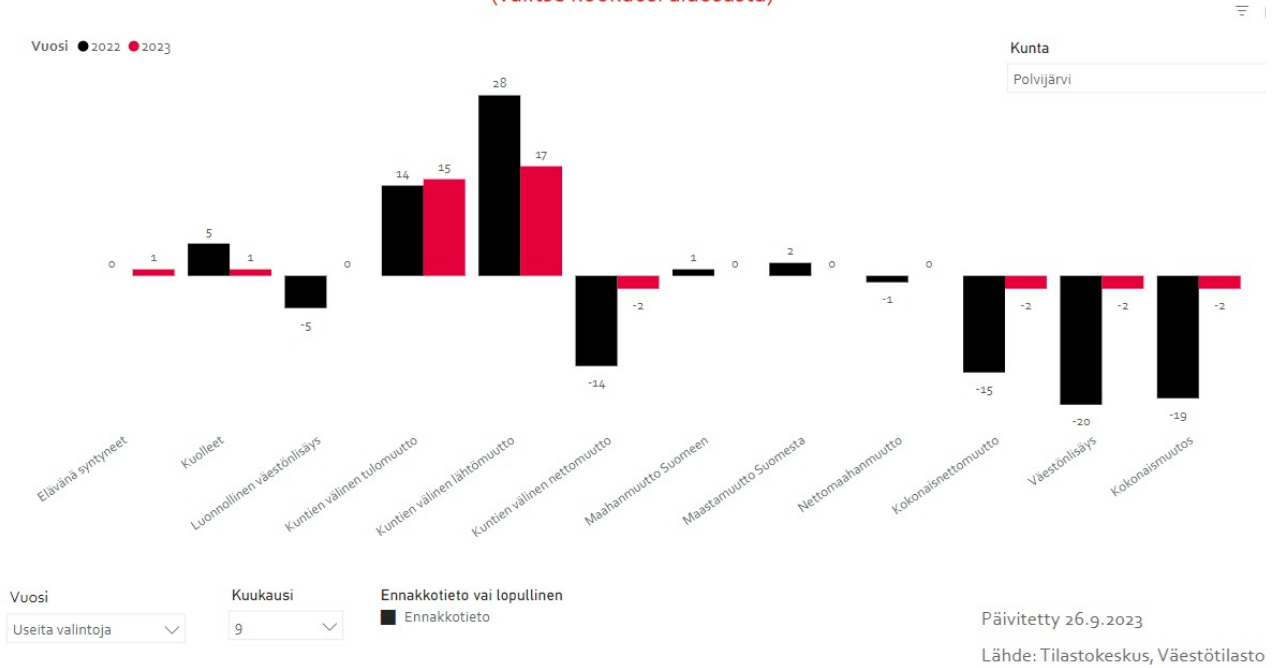
	2022	2023	2024	2025	2026
Polvijärven väestöennuste 31.12.	4 084	4 008	3 949	3 892	3 840

Tilastokeskuksen Väestöennuste. Vuosi 2022 todellisin luvuin.

Väestöennusteiden mukaan alueelta tapahtuu edelleen hiljalleen työikäisten pois muuttoa ja väestön keski-ikä nousee. Syntyvyys on jatkossakin pienempää kuin kuolleisuus. Erilaisten palveluasuntojen ja esteettömien asuntojen kysyntä tulee näin ollen jatkumaan, jopa kasvamaan. Kuntien välinen nettomuutto kehittyä todennäköisesti Polvijärven näkökulmasta negatiivisesti, kun kunnasta muuttaa enemmän ihmisiä pois kuin kuntaan muuttaa uusia kuntalaisia. Tavallisten vuokra-asuntojen kysyntä, joita Polvijärven kuntakonsernin vuokratiloasunnot

pääsääntöisesti ovat, edelleen vähenee ja tyhjiillään olevien asuntojen määrä kasvaa. Suurin osa asunnon hakijoista on yhden hengen ruokakuntia, jotka etsivät yksiöitä tai pieniä kaksioita. Kysyntä ja tarjonta eivät näin ollen kohtaa.

Väestönmuutosten ennakkotietoja Pohjois-Karjalassa 2019-2023 (valitse kuukausi alaosasta)

Väkiluku	Muutos vuoden alusta	Muutos edell. vuoden vast. kuukauteen verrattuna
4 087	+3	-22

Polvijärven väestöraportti, tilanne 30.9.2023 (lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto)

1.3 Polvijärven kuntastrategia – Me yhdessä teemme Polvijärven

Kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnan toimintaa. Toimialojen tulee huomioida kuntastrategia toiminnassaan. Seuraavassa on selvitetty kuntastrategian keskeisiä teemoja.

Polvijärven kunnan uudessa strategiassa korostetaan yhdessä tekemistä, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteisöllisyyttä. Me kaikki – polvijärveläiset sekä Polvijärvellä vapaa-aikaansa viettävät ja täällä työssä käyvät – vaikutamme siihen, millainen paikka Polvijärvi on asua, elää ja yrittää. Visiomme on, että nyt ja tulevaisuudessa Polvijärvi on elinvoimainen ja alati uudistuva kunta, jossa ihmiset voivat hyvin.

Kuntastrategiassamme katseet on käännetty vuoteen 2030. Olemme pohtineet, mitkä ovat tämän päivän megatrendejä ja mitkä ovat Polvijärven kunnan menestystekijöitä tulevaisuudessa – niitä asioita, jotka erottavat meidät muista, erottavat eduksemme. Strategiatyötä teimme yhteistyössä kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kesken, kuntalaisia unohtamatta. Kuntalaisten näkemyksiä kysyimme niin yleisötapauksissa kuin kuntalaiskyselynkin avulla. Strategiatyötä olemme tehneet polvijärveläiseen tapaan kaikki yhdessä.

Strategiatyötä teimme arvojamme kuunnellen. Yhteisöllisesti, vastuullisesti ja elinvoimaisuudesta huolehtien. Yhteisöllisyys tulee esiin kaikessa, mitä teemme. Vastuullisuuden ymmärrämme niin ikään laajasti: huomioimme kestävä kehityksen, toimimme pitkäjänteisesti, panostamme taloudelliseen vakauteen ja työskentelemme koko kunnan ja kaikkien täällä vaikuttavien eduksi. Elinvoimamme nojaa perinteikkääseen maatalouteen, innovatiiviseen yrittäjyyteen ja paikalliseen osaamiseen. Uskomme, että tulevaisuudessa Polvijärvellä on entistä enemmän tilaa luovalle ajattelulle ja rohkeille kokeiluille.

Meillä Polvijärvellä katseet on suunnattu tulevaisuuteen. Olemme ylpeitä hienosta historiastamme ja tyytyväisiä siihen, miten mallillaan asiat ovat nyt. Jotta Polvijärvi menestyisi mainiosti myös jatkossa, on uudistetussa kuntastrategiassamme viitoitettu tietä vuoteen 2030, pohtien, mitkä ovat ne peruspilarit, joiden varaan Polvijärveä ja polvijärveläisyyttä rakennetaan.

Luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen

Polvijärvellä on tilaa luovuudelle, kekseliäisyydelle ja innovatiivisille ratkaisuille. Kunnan roolina on tukea eri tavoin innovaatioita, tuotekehittelyä ja kokeilukulttuuria, kukkipa luovuu tuotteissa tai palveluissa. Näin mahdollistamme sen, että kunnassamme oleva potentiaalinen osaaminen pääsee esiin, kasvamaan ja kukoistamaan. Kunta tarjoaa mieluusti mahdollisuuksia kasvavalle ja elinvoimaiselle yritystoiminnalle. Sillä niinhän se on, että elinvoimaisen Polvijärven rakennamme me kaikki – yhdessä.

Puhtaan lähiruoan mahdollisuudet

Polvijärvellä on erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa ruokaa omaan ja muidenkin pöytään. Omavaraisuus on voimavaramme, mutta tuotamme puhdasta ja laadukasta ravintoa myös muille. Ruoan tuotannossa pidämme tärkeinä monipuolisuutta, puhtautta ja tarkkaan harkittuja tuotantomenetelmiä. Siten voimme osaltamme pitää huolta siitä, että Polvijärvi on elinvoimainen kunta asua ja yrittää vuonna 2030 ja pitkään sen jälkeenkin.

Laadukkaat peruspalvelut

Polvijärvellä peruspalveluiden laatu on tasolla, josta voimme olla ylpeitä. Verraton varhaiskasvatus, toimeliaat työllisyyspalvelut ja huikeat harrastusmahdollisuudet ovat esimerkkejä palveluista, jotka tekevät Polvijärvestä houkuttelevan paikan asua, elää ja olla – ikään katsomatta. Kunta pitää huolen siitä, että palvelut ovat helposti saatavilla ja kaikkien saavutettavissa. Erityisen iloisia olemme siitä, että meillä Polvijärvellä on lukuisia upeita luontokohteita ja paljon edullisia harrastusmahdollisuuksia. Ne kun ovat tärkeää vastapainoa työlle ja opiskelulle.

Laadukkaita peruspalveluita on mahdollista tarjota, koska kunnan talous on vakaalla pohjalla. Polvijärvellä on pidetty ja pidetään edelleen tärkeänä sitä, että turhaan ei tuhlailla. Hankinnat tehdään harkitusti, ajatellen tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten etua.

Digitalisaatio menestystekijänä

Polvijärvellä digitalisaatio on ennen kaikkea mahdollisuus. Sähköiset palvelut sujuvoittavat arkisten asioiden hoitamista, jättäen aikaa muille tärkeille ja merkityksellisille asioille. Digitalisaatio mahdollistaa sijainnista riippumattoman opiskelun, työnteon ja yrittämisen. Myös yhteistyö sidosryhmien kanssa sujuu entistä vaivattomammin. Eikä meistä kenelläkään ole enää mitään syytä olla olematta Polvijärvellä.

Ammattimainen viestintä

Polvijärvellä on tapana kertoa avoimesti, mitä kuuluu, missä mennään ja mitä on mielessä. Tietojen ja taitojen jakaminen on pienessä kunnassa vaivatonta – meistä jokainen osallistuu siihen. Kunnan harteilla on viestiä toiminnoistaan totuudenmukaisesti ja ajantasaisesti, tarjoten kuntalaisille luotettavaa ja jäseneltyä tietoa, iloksi, hyödyksi ja demokraattisen päätöksenteon tueksi.

2 Talousarvion perustelut

2.1 Talousarvion ja -suunnitelman sitovuus

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024 – 2026 taloussuunnitelman linjauksia käsiteltiin 24.10.2023 pidetyssä valtuuston talousseminaarissa. Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat kuntastrategiaan, jonka yhtenä painopistealueena on laadukkaat peruspalvelut, joita on mahdollista tarjota, kun kunnan talous on vakaalla pohjalla.

Talousarvion sitovuudessa noudatetaan Polvijärvellä bruttoperiaatetta. Tämä tarkoittaa sitä, että talousarviossa tulosalueelle menoihin myönnettyjä määrärahoja ei saa ilman valtuuston päätöstä ylittää, vaikka tulosalueelle talousarviovuoden aikana tulisikin ennakoimattomia tuloja.

Valtuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma sitoo toimialoja ja viranhaltijoita Kuntalain 110 §:n mukaisesti. Lisäksi toimialoja ja viranhaltijoita sitovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarvion laadinnassa ovat pohjana toimialojen alustavat käyttösuunnitelmat eli tileittäin jaetut meno- ja tuloarviot. Nämä talousarvioesityksen pohjana olevat tilikohtaiset summat eivät ole toimialoja sitovia, ellei valtuusto ole jonkin yksittäisen kohteen osalta asettanut talousarviossa euromääräistä sitovaa perustelua.

Toimialojen tulee 28.2.2024 mennessä tehtävillä käyttösuunnitelmilla jakaa valtuuston talousarviossa tulosalueille myöntämät määrärahat eri käyttötarkoituksiin. Pohjana käytetään toimialan alustavaa käyttösuunnitelmaa eli talousarvioesitystä.

Muita huomioita vuodelle 2024

Sisäisten vuokrien tasoa on tarkastettu vuoden 2024 alusta lukien. Vuokraperusteissa on huomioitu kustannustason nousu sekä ylläpitovuokrien tarkistus toteutuneiden menojen mukaisesti.

Myös ateriakustannusten sisäisen veloituksen hintoja on tarkastettu vuoden 2024 alusta lukien vastaamaan paremmin elintarvikekustannusten ja muiden välillisten kustannusten nousua.

Tulosaluekohtaisiin henkilöstömenoihin vaikuttaa tasausmaksu, jonka kustannus jakautuu kuntien ja hyvinvointialueiden kesken. Kuntien maksettavaksi tuleva osuus jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta. Polvijärven kunnan tasausmaksun suuruus on tämänhetkisen tiedon mukaan 267 698 €. Tasausmaksu kirjataan tulosalueille henkilöstömenojen suhteessa. Lopullinen tasausmaksun kokonaismäärä vuodelle 2024 vahvistetaan joulukuussa 2024.

Talousarvion tulosalueet ovat samat kuin vuoden 2023 talousarviossa. Työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon menot on kohdennettu yleis- ja taloushallinnon alla oleville kustannuspaikoille.

Taloussuunnitelmakaudelle on ajoittumassa myös TE-palvelujen muutos, johon liittyy useita avoimia kysymyksiä. Ennakkolaskelmien mukaan uudistus heikentää ainakin lyhyellä tähtämellä kunnan taloutta, koska kunnan vastuu työmarkkinatukimaksuista tulee aikaistumaan aiemmasta työttömyyspäivien määrästä merkittävästi. Vuoden 2024 aikana valmistellaan TE-palvelujen siirtoa yhteistyössä TE-hallinnon ja kuntien kesken. Pohjois-Karjalassa työllisyyspalveluiden järjestämismuodoksi on päätetty yksi yhteinen Pohjois-Karjalan työllisyysalue, jonka keskuskuntana toimii Joensuu kaupunki.

2.2 Talousarvioyhdistelmä, vertailu 2023 ja 2024

Euroa						
(Sisältävät sisäiset menot ja tulot)						
Talousarvio 2024						
	Menot	Muutos-%	Tulot	Muutos-%	Netto	Muutos-%
Tulosalueet ja rahoituserät	15 990 979	-1,3	15 297 794	-9,9	-693 185	-190,3
Investoinnit	3 419 000	-67,2	20 000	-99,3	-3 399 000	-146,3
Lainat	380 000	2,7	5 035 214	11,3	4 655 214	7,2
Rahavarojen käyttö	0	0	-563 029	244,4	-563 029	244,2
Yhteensä	19 789 979		19 789 979		0	0
Talousarvio 2023						
	Menot		Tulot		Netto	
Tulosalueet ja rahoituserät	16 209 460		16 977 205		767 745	
Investoinnit	10 413 000		3 068 000		-7 345 000	
Lainat	370 000		10 036 223		9 666 223	
Rahavarojen käyttö	0		-3 088 968		-3 088 968	
Yhteensä	21 190 129		21 190 129		0	

2.3 Menot, tulot ja netto tulosalueittain 2022–2024

Euroa

	MENOT				TULOT				NETTO			
	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos % 2023-2024	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos % 2023-2024	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos % 2023-2024
Rahoitus	84 873	301 777	474 511	57	30 148 594	11 174 874	10 206 508	-9	30 063 721	10 873 097	9 731 997	-10
Vaalit	15 340	20 000	30 000	50	9 477	10 000	18 000	100	-5 863	-10 000	-12 000	20
Tilintarkastus	22 609	24 000	24 000	0	0	0	0	0	-22 609	-24 000	-24 000	0
Sos.terv.palvelut	20 878 188	0	0	0	43 416	0	0	0	-20 834 772	0	0	0
Yleis- ja taloushallint	3 662 484	3 421 391	3 289 422	-4	1 768 895	1 199 031	1 175 504	-2	-1 893 589	-2 222 360	-2 113 918	-5
Elinkeinotoiminta	194 862	200 000	215 000	8	7 000	0	5 000		-187 862	-200 000	-210 000	5
Sivistystoimi	8 017 537	8 230 717	8 423 999	2	474 831	422 900	207 700	-51	-7 542 706	-7 807 817	-8 216 299	5
Rakennusvalvonta	157 155	162 779	132 513	-19	50 665	58 719	26 427	-55	-106 490	-104 060	-106 086	2
Tekninen toimi	4 001 280	3 848 796	3 401 534	-12	3 898 045	4 111 681	3 658 655	-11	-103 235	262 885	257 121	-2
Yhteensä	37 034 328	16 209 460	15 990 979		36 400 923	16 977 205	15 297 794		-633 405	767 745	-693 185	

VUOSIKATE

Toimialojen määrärahojen sitovuustaso on bruttoperiaatteen mukainen ja se on korostettu yllä olevaan taulukkoon harmaalla. Toimiala ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on toimintaa sopeutettava tai talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan.

Toiminnan ja talouden raportointi tapahtuu toimialoittain kunnanhallitukselle kvartaaleittain 31.3., 30.6, 30.9. sekä 31.12. (tilinpäätös) tilanteista seuraavasti:

31.3. tilanteesta: talouden luvut tulosalueittain

30.6. tilanteesta: talouden luvut tulosalueittain sekä tavoitteiden toteuma

30.9. tilanteesta: talouden luvut tulosalueittain

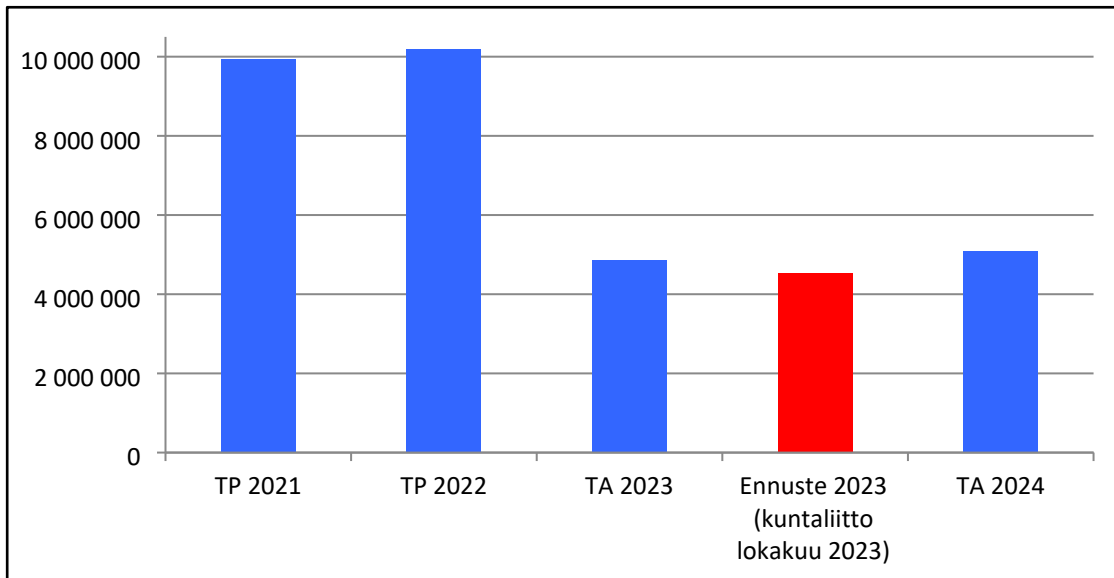
31.12. tilanteesta: talouden luvut tulosalueittain sekä tavoitteiden toteuma (tilinpäätös)

Toimialajohtaja tai hänen nimeämänsä esittelee oman toimialan talousraportoinnin kunnanhallitukselle kulloisenkin yllä mainitun ajankohdan valmistuttua kirjanpidossa. Talousraportointia tiivistettiin vuoden 2023 aikana. Toimialojen tiiviimpi talousraportointi antaa oikea-aikaisempaa tietoa toimialoille, yleis- ja taloushallinnolle ja edelleen kunnanhallitukselle eri toimialojen taloustilanteesta.

2.4 Keskeiset tulot

Kunnallisvero

TP 2021	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023 (Kuntaliitto lokakuu 2023)	TA 2024
9 942 574	10 183 746	4 872 000	4 541 000	5 079 000

Vuoden 2024 tuloveroprosentiksi on vahvistettu 8,50.

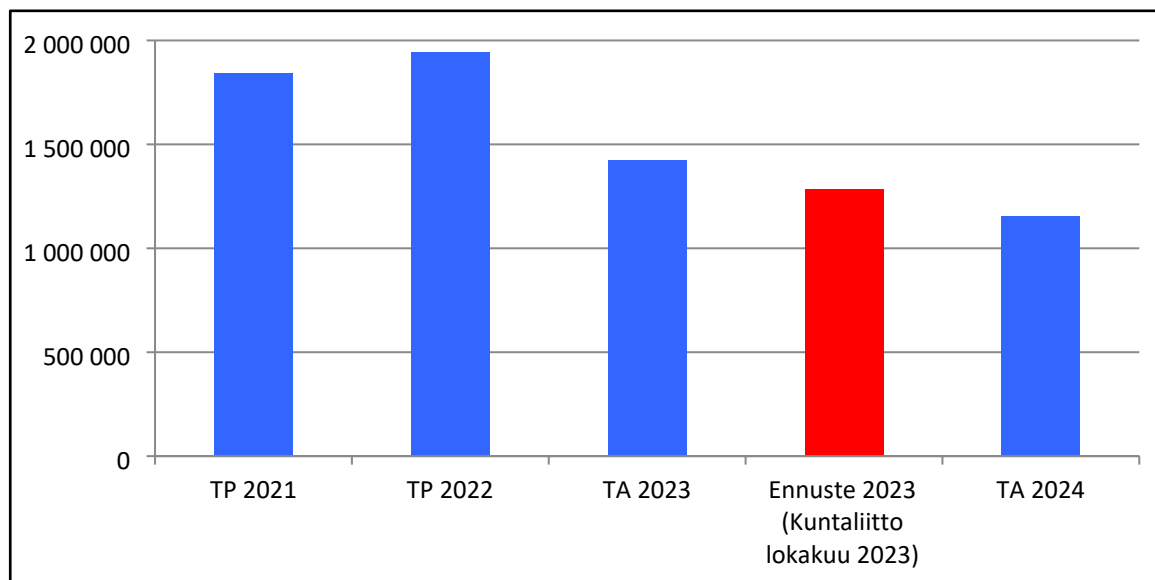
Polvijärven kunnan vuoden 2023 kunnallisverot ovat toteutumassa heikommin kuin talousarviossa on ennakoitu.

Kunnallisverotulojen arviointi on viime vuosina ollut erittäin vaikeaa, johtuen tilitysjärjestelmän muutoksista ja sote-uudistuksesta.

Kuntaliiton vuoden 2024 kunnallisveroennuste lähtee siitä, että inflaatiopaine on edelleen olemassa, mutta verotilitykset kertyisivät normaalisti. Veroleikkaus sote-uudistuksen johdosta näkyy kaikissa kunnissa. Kunnallisverot merkitty on vuoden 2024 talousarvioon 480 000 euroa Kuntaliiton ennustetta suurempina tuloveroprosentin korotuksen vuoksi.

Yhteisövero

TP 2021	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023 (Kuntaliitto lokakuu 2023)	TA 2024
1 842 877	1 942 244	1 424 000	1 284 000	1 156 000

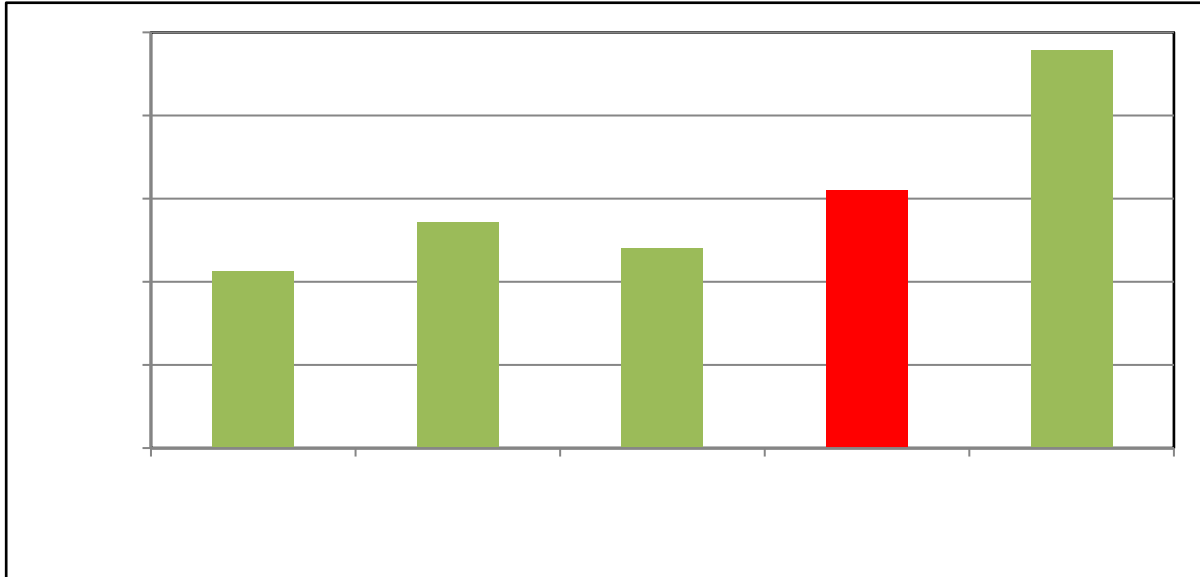

Yritysten tulevaisuuden näkymät ovat heikentyneet maailmanpoliittisen tilanteen kiristymisen jälkeen, mikä näkyy myös yhteisöveroennusteessa vuodelle 2024. Kuntaliiton ennusteen mukaan yhteisöverojen määrä alenisi reilulla 128 000 eurolla vuonna 2024 verrattuna vuoteen 2023.

Kunnalle tilittävät yhteisöverot muodostuvat ao. kunnassa toimivien yhteisöjen maksamista pääomaverosta. Useassa kunnassa toimivan yhteisön maksamat pääomaverot jaetaan kuntien kesken henkilöstömäärien suhteessa.

Kiinteistövero

TP 2021	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023 (Kuntaliitto lokakuuku 2023)	TA 2024
906 320	935 822	920 000	955 000	1 039 000

Polvijärven kunnan kiinteistöveroprosentit ovat vuonna 2024 seuraavat:

- Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,50 %
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,00 %
- Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- Rakentamattomalle rakennuspaikalle ei määritellä erillistä kiinteistöveroprosenttia
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,00 %.

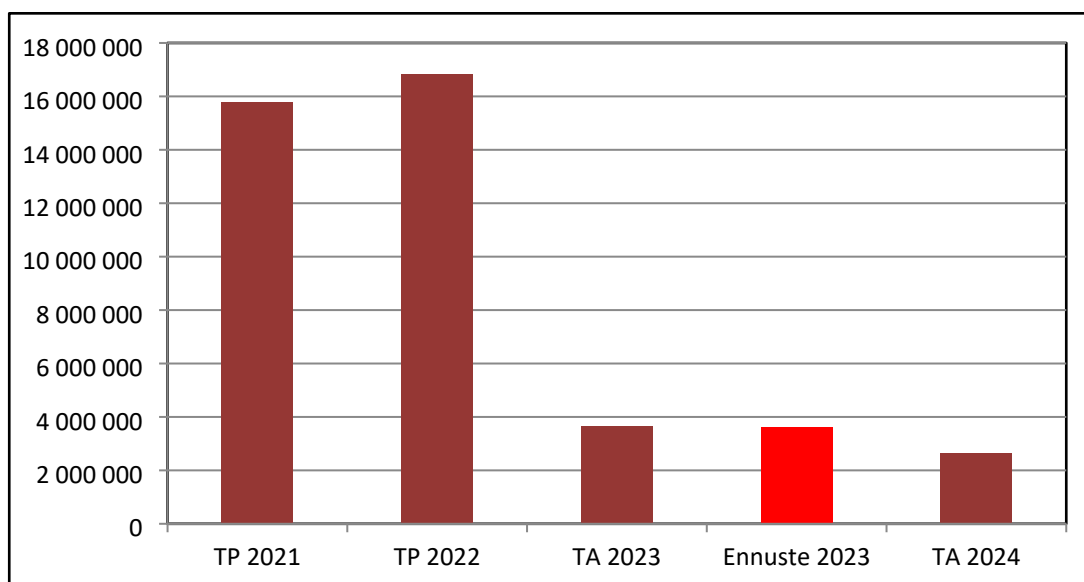
Polvijärvellä yleishyödylliset yhteisöt on vapautettu kiinteistöverosta.

Hallitusohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Yleisen maapohjan kiinteistöveroprosentti on Polvijärvellä 1,30 %, mikäli eduskunta päättää eriyttää sen yleisestä kiinteistöveroprosentista.

Kiinteistöveroprosentteihin tehtyjen muutosten vaikutus kiinteistöverokertymään on noin 81 000 euroa. Kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän noin 1 039 000 euroa.

Valtionosuudet

TP 2021	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023	TA 2024
15 766 703	16 815 353	3 644 231	3 612 177	2 638 671

Polvijärven kunnan vuoden 2024 valtionosuudet tulevat olemaan noin 1 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2023. Sote-uudistuksen aiheuttama ns. loppupiiska kuntien valtionosuuksiin on 250 miljoonaa euroa eli keskimäärin 47 euroa asukasta kohti ja se jää pysyväksi. Tämä leikataan kaikilta kunnilta. Polvijärvellä pysyvä vähennys on 222 euroa/asukas. Lisäksi takautuvasti leikataan vuoden 2023 vastaava osuus jyvitettyinä vuosille 2024 ja 2025, joten valtionosuudet ovat näinä vuosina vielä vähäisemmät.

Vuonna 2024 Polvijärven kunnan valtionosuudet tulevat olemaan enää noin 2,6 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on tässä vaiheessa arvio.

3 Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelma

Euroa	Talousarvio 2024		Taloussuunnitelma 2025		Taloussuunnitelma 2026	
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 519 497		1 550 000		1 550 000	
Maksutuotot	151 909		150 000		150 000	
Tuet ja avustukset	392 000		400 000		400 000	
Muut toimintatuotot	3 071 144	5 134 550	3 100 000	5 200 000	3 100 000	5 200 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-7 870 039		-8 000 000		-8 100 000	
Palvelujen ostot	-3 839 372		-3 850 000		-3 850 000	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-1 605 712		-1 600 000		-1 600 000	
Avustukset	-950 220		-900 000		-900 000	
Muut toimintakulut	-1 340 636	-15 605 979	-1 350 000	-15 700 000	-1 350 000	-15 700 000
TOIMINTAKATE		-10 471 429		-10 500 000		-10 500 000
Verotulot						
Kunnallisvero	5 079 000		5 405 000		5 543 000	
Kiinteistövero	1 039 000		1 043 000		1 043 000	
Yhteisövero	1 156 000	7 274 000	1 240 000	7 688 000	1 265 000	7 851 000
Valtionosuudet						
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-186 807		730 000		680 000	
Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	2 529 999		2 450 000		2 790 000	
Verotulomenetysten kompensaatio	940 148		990 000		1 020 000	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-650 000	2 633 340	-650 000	3 520 000	-670 000	3 820 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	5 904		6 000		6 000	
Muut rahoitustuotot	250 000		250 000		250 000	
Korkokulut	-380 000		-340 000		-320 000	
Muut rahoituskulut	-5 000	-129 096	-5 000	-89 000	-5 000	-69 000
VUOSIKATE		-693 185		619 000		1 102 000
Poistot ja arvonalentumiset		-1 858 000		-1 858 000		-1 858 000
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot		0		0		0
Satunnaiset kulut		0		0		0
TILIKAUDEN TULOS		-2 551 185		-1 239 000		-756 000
Poistoeron tuloutus		550 000		550 000		550 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-2 001 185		-689 000		-206 000

3.1 Tuloslaskelma

Euroa				
	Talousarvio 2024		Talousarvio 2023	
Toimintatulot				
Myyntituotot	1 519 497		2 386 418	
Maksutuotot	151 909		307 531	
Tuet ja avustukset	392 000		519 000	
Muut toimintatuotot	3 071 144	5 134 550	2 635 489	5 848 438
Toimintamenot				
Henkilöstökulut	-7 870 039		-7 607 618	
Palvelujen ostot	-3 839 372		-3 852 800	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 605 712		-2 247 651	
Avustukset	-950 220		-873 780	
Muut toimintakulut	-1 340 636	-15 605 979	-1 378 819	-15 960 668
TOIMINTAKATE		-10 471 429		-10 112 230
Verotulot				
Kunnallisvero	5 079 000		4 872 000	
Kiinteistövero	1 039 000		920 000	
Yhteisövero	1 156 000	7 274 000	1 424 000	7 216 000
Valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-186 807		822 117	
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	2 529 999		2 470 578	
Verotulomenetysten kompensatio	940 148		937 473	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos:t	-650 000	2 633 340	-585 937	3 644 231
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotuotot	5 904		8 536	
Muut rahoitustuotot	250 000		250 000	
Korkokulut	-380 000		-250 700	
Muut rahoituskulut	-5 000	-129 096	-4 836	13 000
VUOSIKATE		-693 185		767 745
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 858 000		-1 520 000	
Arvonalentumiset		-1 858 000		-1 520 000
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tulot		0		0
Satunnaiset menot		0		0
TILIKAUDEN TULOS		-2 551 185		-752 255
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)		550 000		450 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-2 001 185		-302 255

4 Käyttötalous tulosalueittain

Kunnan tulosalueita vuonna 2024 ovat rahoitus, vaalit, tilintarkastus, yleis- ja taloushallinto, elinkeinotoimi, sivistystoimi, rakennusvalvonta sekä tekninen toimi.

4.1 Vuoden 2024 talousarvioraamit tulosalueittain

Nettomenot/-tulot tulosalueittain					
	TP 2022	Talousarvio 2023	Talousarvioraamit 2024	Talousarvio 2024	Erotus
Rahoitus	30 260 659	10 873 097	9 992 509	9 731 997	-260 512
Vaalit	-5 863	-10 000	-12 000	-12 000	0
Tilintarkastus	-22 609	-24 000	-24 000	-24 000	0
Yleis- ja taloushallinto	-1 893 589	-2 222 360	-2 260 908	-2 113 918	146 990
Elinkeinotoimi	-187 862	-200 000	-200 000	-210 000	-10 000
Sivistystoimi	-7 542 616	-7 807 817	-7 945 272	-8 216 299	-271 027
Rakennusvalvonta	-106 490	-104 060	-106 086	-106 086	0
Tekninen toimi	<u>-13 235</u>	<u>262 885</u>	<u>257 121</u>	<u>257 121</u>	<u>0</u>
VUOSIKATE	-633 405	767 745	-298 636	-693 185	-394 549
Käyttöomaisuuden poistot	-1 551 662	-1 520 000	-1 858 000	-1 858 000	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 185 067	-752 255	-2 156 636	-2 551 185	-394 549
Poistoerot ja inv. varaukset	<u>648 835</u>	<u>450 000</u>	<u>550 000</u>	<u>550 000</u>	<u>0</u>
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 536 231	-302 255	-1 606 636	-2 001 185	-394 549

4.2 Rahoitus

Rahoituserät muodostuvat rahoitustuloista ja rahoitusmenoista. Rahoitustuloja ovat verotulot, valtionosuudet sekä kotikuntakorvaustulot oppilaista. Lisäksi rahoitustuloihin lasketaan korkotuotot ja muut rahoitustuotot, kuten osingot, verotilitysten korot ja muut rahoitustuotot.

Rahoitusmenot muodostuvat korkokuluista, kotikuntakorvausten menoista sekä muista rahoituskuluista.

4.3 Vaalit

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit ja eurovaalit, joiden järjestämisestä kunta vastaa kunnan alueella.

4.4 Tilintarkastus

Tarkastuslautakunta arvioi vuosittain, kuinka valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet ovat toteutuneet. Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy.

4.5 Yleis- ja taloushallinto

Yleis- ja taloushallinnon palveluihin kuuluvat yleishallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto, kuntamarkkinointi ja viestintä sekä ateriapalvelut.

Vuodesta 2023 lukien yleis- ja taloushallinnon alle on ohjattu kustannukset Siun Työterveys Oy:ltä ostetuista kunnan henkilöstölleen tuottamista työterveyshuollon palveluista sekä ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet, koska sosiaali- ja terveydenhuollon tulosalue on poistettu käytöstä vuonna 2023 hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Keski-Karjalan musiikkiopiston menoihin on varattu 60.088 euroa. Palkanlaskennan palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä.

Yleis- ja taloushallinnon toimialan vuoden 2024 keskeiset tavoitteet

Tavoitteet 2024	Toimenpiteet 2024	Mittarit
Yleishallinto		
Uusitun kuntastrategian arkeen vieminen yhdessä kaikkien toimialojen kanssa	Kuntastrategia sisältää konkreettisia asioita, jotka ohjaavat kunnan toimintaa pitkällä aikavälillä. Uusittu kuntastrategia tulee saada osaksi työntekijöiden ja kuntalaisten arkea, joten sen näkyväksi tekeminen ja päätösten sitominen siihen on tärkeää.	Kuntastrategiaan liittyvien yhteisten tapaamisten lkm (työntekijät, kuntalaiset)
Kunnan ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö	Kunnat ovat velvollisia ylläpitämään yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa.	Vuosittainen yhteistyö hva:n kanssa toteutunut (kyllä/ei)
Saumaton yhteistyö koko kuntaorganisaation kesken	Organisaatio toimii tehokkaasti ja sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kunta tukee asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Tavoitteiden toteutuminen Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lkm
Henkilöstöhallinto (yhdessä toimialojen kanssa)		
Toimintatapojen ja johtamisen kehittäminen sekä seuranta yhdessä kaikkien toimialojen kanssa	Työhyvinvointikysely otetaan osaksi toiminnan seurantaan. Kysely suoritetaan joka toinen vuosi. Vuonna 2024 on tarkoitus suorittaa seuraava työhyvinvointikysely. Esihenkilöiden johtamisosaamista vahvistetaan edelleen. Prosessien tarkastelu parantaa tuottavuutta ja henkilöstön digiosaamista vahvistetaan. Lisätään valmiuksia paikkariippumattomaan työhön kunnassa ja kunnan	Työhyvinvointikyselyn toteuttaminen (kyllä/ei) Työhyvinvointikyselyn tulokset v. 2022 tuloksia paremmat (numeerinen arvo) Johtamiskoulutusten lkm

	työntekijöiden keskuudessa niissä tehtävissä, missä se on työn luonne huomioon ottaen mahdollista.	<p>Kehityskeskustelut väh. 1 krt/v</p> <p>Uusien toimintatapojen lkm</p> <p>Sähköinen allekirjoitus käytössä (kyllä/ei)</p> <p>Digiosaamisen hankkeeseen osallistuminen</p> <p>Etätöiden tai sitä tukevien toimien määrä</p>
Taloushallinto		
Sujuvat talous- ja hallintopalvelut toimialan ja koko kuntakonsernin tarpeisiin	Toiminnan sähköistäminen jatkuu ja konsernitilinpäätöksen ominaisuudet otetaan täysimääräisesti käyttöön. Tytäryhtiöiden kirjanpito hoituu sujuvasti kuukausittain.	<p>Sähköinen arkistointi käytössä (kyllä/ei)</p> <p>Automatiikan hyödyntäminen taloushallinnossa</p> <p>Kuukausikirjanpidot tehty ajantasaisesti (kyllä/ei)</p>
Taloudellinen toiminta toimialoilla	<p>Kunnan toiminta on kustannustehokasta.</p> <p>Kunnan vuokra-asunnot on saatu siirrettyä konsernin tytäryhtiölle yhtiöittämisveloitteen mukaisesti.</p>	<p>Toimintakate talousarvion mukainen tai parempi (€)</p> <p>Toimialat noudattavat talousarviota ja sopeuttavat tarvittaessa toimintaansa.</p> <p>Kunnan kirjanpidossa olevat vuokratilat on siirretty Kiint. Oy Polvijärven Vuokratiloille (kyllä/ei).</p>
Kuntamarkkinointi ja viestintä		
Kunnan veto- ja pitovoima lisäänty markkinointiviestinnän ansiosta	Kuntamarkkinointi ja houkutteleva viestintä tukevat uutta kuntastrategiaa ja siitä johdettujen tavoitteiden toteuttamista. Sisäisen viestinnän uudistaminen lisää henkilöstön tiedonsaantia sekä vuorovaikutteista osallistumista.	<p>Toteutetut kuntamarkkinointitempaukset lkm</p> <p>Julkaistujen tiedotteiden lkm</p> <p>Polvijärvi-päivät järjestetty 2024 (kyllä/ei)</p> <p>Nettisivujen ja sosiaalisen median käyntimäärät vuotta 2023 korkeammat, analytiikka käytössä (kyllä/ei)</p> <p>Sisäiselle viestinnälle luotu pelisäännöt (kyllä/ei)</p>
Ruokapalvelut		
Hyvä ruoka, parempi mieli. Lähiruoan tarjoaminen osana kunnan ruokapalveluita	<p>Polvijärvi on saanut lähiruoan käytöstä myönteistä julkisuutta. Koulujen teemapäiviä toteutetaan ruokapalveluiden määrärahojen sallimissa rajoissa. Hävikkiä vähennetään myymällä ylijäämäruokaa.</p> <p>Sitova perustelu: Keskuskeittiön elintarvikkeiden hankintaan varatusta määrärahasta osoitetaan 10 000 euroa käytettäväksi hankintoihin, jotka ovat lähiruokaa.</p>	<p>Lähiruokaan käytetty määräraha (€)</p> <p>Koulun teemaruokapäivät lkm</p> <p>Myödyn ylijäämäruoan tuotto saman verran tai enemmän kuin v. 2022.</p>

4.5.1 Yleis- ja taloushallinnon tulosalueelle sisältyvät yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut ja avustukset

Yhteistoimintaosuudet

	Euroa
1. Suomen Kuntaliitto	8.800
2. Liikunnallisen elämäntavan paikallinen hanke	<u>5.000</u>
	Yhteensä 13.800

Jäsenmaksut

1. Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala ry	126
2. Kopiosto	420
3. Pohjois-Karjalan Pelastusalan liitto ry.	50
4. Pelastakaa Lapset ry.	20
5. Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys	160
6. Pohjois-Karjalan Kauppakamari	720
7. Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys	765
8. Pohjois-Karjalan teatteriyhdistys	1.634
9. Pohjois-Karjalan virkistysreitistöyhdistys, toimintamaksu	<u>1008</u>
	Yhteensä 4.903

Yleishallinnon avustukset

1. Varaus muihin mahdollisiin avustuksiin	3.151
2. Sotien 1939–1945 Polvijärven perinnetoimikunta	<u>1.000</u>
	Yhteensä 4.151

Tila-avustukset (toimitilat luovutettu käyttöön korvauksetta)

1. Polvijärvi-Seuran museo (kirjaston yläkerta)	<u>6.408</u>
	Yhteensä 6.408

4.6 Työllisyys- ja elinkeinopalvelut

Polvijärven työllisyys- ja elinkeinopalveluiden tehtäviin kuuluvat työllisyyspalvelut, elinkeino- ja yrityspalvelut sekä maaseutupalvelut. Joensuun seudulla elinkeinotoimeen liittyviä asiantuntijapalveluita hoitaa Business Joensuu Oy. Talousarvion tekovaiheessa ei ole vielä valtuuston päätöstä sopimuksen jatkamisesta vuodelle 2024. Yhtiön kaikki asiantuntijapalvelut ovat Polvijärven kunnan käytettävissä. Polvijärvellä ja Outokumpuun on nimetty oma yritysasiantuntija. Elinkeinopalveluihin liittyviä tehtäviä hoitavat kunnassa myös kunnanjohtaja ja maaseutuasiames. Tekninen johtaja toimii Polvijärven Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana. Polvijärven Yrityspalvelu Oy vastaa kunnan yritys kiinteistöistä. Työllisyyspalvelut on siirretty vuodesta 2024 alkaen osaksi työllisyys- ja elinkeinopalveluiden tulosaluetta tarkoituksena vastata vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan TE-uudistukseen.

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden toimintaa ohjaa Polvijärven kuntastrategia.

Tavoitteet 2024	Toimenpiteet 2024	Mittarit
Työllisyyspalvelut		
Vaikuttavat TE-palvelut	Polvijärven kunta on mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Kunnan työttömyys-% pienenee edelleen verrattuna vuoteen 2023.	Työttömyys-% pienempi kuin vuonna 2023 (%-arvo) Työttömyys-% alle maakunnan keskitason. Yhdistystyöllistämisen tuen avulla 6 henkilöä saatu aktivoitua työmarkkinoille.
Kunnan ja TE-palveluiden välinen yhteistyö tulevassa organisaatiomuutoksessa	TE-palvelujen siirtyminen kunnalle vuonna 2025 tulee lisäämään kunnan vaikuttamismahdollisuuksia työllisyyden ja elinvoiman edistämiseksi.	Kunta osallistuu aktiivisesti TE-palveluiden siirtoon kunnalle. Kunnassa on tehty siltä vaadittavat toimet vuoden 2024 aikana, että TE-palveluiden siirto on mahdollista 1.1.2025.
Elinkeinopalvelut		
Kunnassa toimivien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja parantaminen	Yritysten kasvua ja kehittymistä vahvistetaan mm. tukemalla yritysten toimintatapojen tehostamista ja tuotannon järjeistämistä. Kunnan hankinnoilla edistetään hankintalain mahdollisuuksien mukaan paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä.	
Uusia yrityksiä syntyy Polvijärvellä	Lähiseudulle suoritetaan elinvoimaan liittyvää benchmarkingia tarkoituksena saada yhtenäistä näkemystä seudun vahvuuksien hyödyntämiseen ja Polvijärven tunnetuksi tekemiseen sekä työpaikkojen että uuden yritystoiminnan valossa. Uudet yritykset ja työpaikat voivat tukea jo olemassa olevia yrityksiä sekä paikkakunnalla että seudullisesti.	Uusia syntyneitä yrityksiä 10 kpl. Uusia syntyy enemmän kuin niitä lakkaa.
Uusia työpaikkoja Polvijärvellä	Uusien työpaikkojen luomista autetaan Business Joensuu Oy:ltä ostettavalla monipuolisella yritysneuvonnalla, järjestämällä ja tarvittaessa rakentamalla toimitiloja yrityksille sekä varaamalla riittävästi kunnallistekniikalla varustettuja yritystoiminnan alueita.	Uusia syntyneitä työpaikkoja 15 kpl.

Aktiivinen toiminta ja vuoropuhelu paikallisten yritysten kanssa	Polvijärven kunta toimii aktiivisesti yritysten kanssa. Business Joensuun antama yritysneuvonta on tärkeässä roolissa, mutta yrityskäynneille osallistuvat yritysneuvojan lisäksi tarpeen mukaan myös kunnanjohtaja, maaseutuasiamies sekä Polvijärven Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana toimiva tekninen johtaja.	Järjestettyjä yhteisiä tapaamisia on yrittäjien ja yrittäjäksi aikovien kanssa.
Hankerahoituksen hyödyntäminen kylien ja yritystoiminnan kehittämisessä	EU-rahoitteisia maaseutuelinkeinojen kehittämishankkeita toteutetaan seudullisen maaseututoimen kautta, jossa isäntäkuntana toimii Liperin kunta. Leader-rahoitusta hyödynnetään mm. kylien ja maaseudun yritystoiminnan kehittämisessä. Muita EU-hankkeita toteutetaan Business Joensuun kautta seudullisena, maakunnallisena ja kansainvälisenä yhteistyönä. Kunnat tekevät tiivistä yhteistyötä hankkeiden valmistelussa.	Hankerahoitusta hyödynnetty vuoden aikana erilaisissa hankkeissa.

Kunnan talousarvioon vuodelle 2024 on varattu elinkeinojen kehittämismäärärahaa mm. maatilatalouden kehittämiseen sekä pienyritysavustuksiin.

4.6.1 Polvijärven kunnan vuoden 2024 elinkeinojen kehittämismäärärahan käyttöperusteet

	Määräraha (euroa)
Maatilatalouden kehittäminen	10 000
Maatilatalouden kehittämisrahasta voidaan harkinnan mukaan myöntää kunnanjohtajan päätöksellä avustusta mm. yleishyödyllisille yhteisöille tai yksityishenkilöille esim. kaikille avoimien tapahtumien järjestämiseen yhteensä enintään 3 000 euroa.	
Joensuun seudun elinkeino yhteistyö (Business Joensuu)	112 000
Osallistuminen Joensuun seudun Leader -ohjelman toteuttamiseen	15 000
Elinkeinotoimen hankkeet	5 000
Pienyritysavustukset	5 000
Kunta- ja tonttimarkkinointi	20 000
Maakunnallinen matkailumarkkinointiyhteistyö	13 000
Polvijärvi-päivät	15 000
Kunnan tapahtumien sisäiset kustannukset	10 000
Messut	2 000
Maakuntapäivä	3 000
	Yhteensä: 210 000

Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet maatilatalouden kehittämismäärärahan ja pienyritysavustusten myöntämisperusteista.

4.7 Sivistystoimi

Polvijärven kuntastrategian yhtenä lähtökohtana ovat **laadukkaat peruspalvelut**. Polvijärvellä on ollut kunnianhimoisena tavoitteena tarjota laadukkaat ja toimivat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja vapaa-aikapalveluiden palvelut. Sivistystoimen palvelut ovat keskeisessä roolissa kuntalaisen hyvässä arjessa.

Sivistystoimi tuottaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden palvelut kunnan omana toimintana. Lukiokoulutuksessa on tehty jo useita vuosia yhteistyötä Outokummun ja Juuan lukioden kanssa ja uutena yhteistyökumppanina on Heinäveden lukio. Seudullisena ostopalveluna hankitaan kirjastopalvelut, seutuopiston kurssitarjonta sekä etsivä nuorisotyö Joensuun nuorisoverstaalta.

Merkittävästi huonontuneet kuntatalouden näkymät haastavat Polvijärven kunnan laadukkaita peruspalveluita. Sivistystoimen isoimmat budjetit ovat varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, molemmissa suurimmat kulut ovat henkilöstökuluja. Pätevä ja riittävä henkilöstö maksaa. Lapsimäärä ei pienenny tulevina vuosina niin merkittävästi, että sitä kautta tulisi helposti säästöjä.

Sivistystoimen kokonaisbudjetti 2024

Vastuualue	Talousarvio 2024 netto	Talousarvio 2023 netto	Erotus	Ta %
2110 Koulutoimi/hallinto	333 062	328 313	+4 749	+1,4
2380 Varhaiskasvatus ja esiopetus	2 385 569	2 207 630	+177 939	+8,1
2210 Peruskoulut	4 491 406	4 307 087	+184 319	+4,3
2310 Lukio	474 650	466 366	+8 284	+1,8
2510 Kansalaisopisto	54 582	49 578	+5 004	+10,1
2530 Kirjasto	182 231	176 487	+5 744	+3,3
2600 Vapaa-aika	284 240	272 356	+11 884	+4,4
Nettomenot yhteensä	8 205 740	7 807 817	+397 923	+5,1

Lautakunnassa esitetty vuoden 2024 talousarvioesitys oli 260 468 euroa yli kunnanhallituksen asettaman raamin. Lopulliseksi ylitykseksi sivistystoimessa muodostui 271 027 euroa yli kunnanhallituksen asettaman raamin.

Tämäkin tuloslaskelma tuo isoja muutoksia perusopetukseen: luokkia yhdistyy, jakoryhmät menevät minimiin, henkilökunnasta poistuu määräaikaiset työntekijät ja valinnaisryhmien määrä pienenee. Varhaiskasvatuksessa ylimääräisestä vuokratilasta luopuminen mahdollistaa henkilökunnan määrän pienenemisen, mikäli ei tarvita lisätilaa Vapariilta.

Sivistystoimen investoinnit

Sivistystoimen investoinneissa pysytään hyvin maltillisissa tavoitteissa. Sivistystoimen hallinnon alle on varattu vain laiterikkoutumisen vara. Varhaiskasvatus, esiopetus ja koulu varaudutaan rikkinaisten laitteiden korvaamiseen ja pieniin uudistamishankintoihin oppimisympäristöjen ajantasaistamiseksi ja lasten tukemiseksi. Viskareiden muutto Vapariille onnistuu pääosin ylimääräisestä lisätilasta vapautuvilla välineillä. Vapaa-aikatoimen hankinnoissa on tarve huomioida uuden nuorisotilan tarpeet sekä mahdollisesti ikäihmisten lihaskuntoharjoitteluun tarvittavat välineet. Investointimenoissa on huomattava, että ne rasittavat poistoina tulevien vuosien taloutta.

Tili	Talousarvio 2024	Talousarvio 2023	Erotus	Ta %
2105 Sivistystoimen hallinto	8 000	10 000	-2 000	-20%
2103 Varhaiskasvatus ja esiopetus	20 000	20 000	0	0
2106 Kalusteet ja oppimisympäristön kehittäminen	35 000	50 000	-15 000	-30%
2102 Vapaa-aikatoimen hankinnat	15 000	20 000	-5 000	-25%
Nettomenot yhteensä	78 000	100 000	-22 000	-22%

Sivistystoimen käyttömenot

4.7.1 Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinto koostuu hallintosihteeristä, toimistosihteeristä ja osa-aikaisesta toimialajohtajasta, jonka päätoimi on toimia perusopetuksen ja lukion rehtorina. Sivistystoimen hallinto valmistelee sivistyslautakunnan esityslistat, vastaa talouden hoidosta (laskutus, maksut, talouden seuranta ja raportointi), koordinoi hankkeita ja suunnittelee koulukuljetukset. Myös kunnan hyvinvointityön koordinointi on siirtynyt osittain sivistystoimen hallintoon.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

1. Kuntastrategian tavoitteena on tarjota laadukkaat peruspalvelut kuntalaisille: sivistystoimen hallintopalveluiden tavoitteena on sujuvat hallinto- ja taloushallintopalvelut koko toimialalle ja siten mahdollistaa laadukkaiden peruspalveluiden järjestäminen.

Toimenpiteet: Kehitetään ja sujuvoitetaan hallinnollisia prosesseja sekä talouden seurantaa.

Mittari: Hallintopäätösten määrä, hallinnollisten asiakirjojen laatu, toimialan hallinnon kanssa työskentelevien työntekijöiden tyytyväisyys.

2. Kuntastrategian tavoitteena digitalisaation kehittäminen: sivistyspalveluissa mietitään uudelleen yhteisten työalustojen käyttö hallinnolliseen valmisteluun huomioiden arkistolain vaatimukset sekä yksityisyyden suoja eli pilvipalveluihin ei tallenneta yksityisyyden suojaan kuuluvia arkaluonteista tietoa sisältävää materiaalia, mutta suuri osa hallinnollisesta päätöksenteosta on julkista ja siten valmisteluprosesseissa voi hyvin hyödyntää sähköistä alustaa.

Toimenpiteet: Digitaalisen yhteistyöalustan käyttöönotto ja sähköisen allekirjoituspalvelun käyttöönotto.

Mittari: Miten digitaalisia välineiden käyttöä on lisätty sivistystoimen hallinnossa?

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Suunnittelukauden tavoitteena on vahvistaa hallinnollista osaamista ja tukea kunkin työntekijän osaamisprofiilin kehittymistä. Löydetään prosessit, joissa opitaan hyödyntämään toistemme asiantuntemusta ja osaamista suunnitelmallisesti.

Tulosalueen henkilöstömitoitus

	2022	2023	TA 2024
Sivistystoimen toimialavastaava	0,3	0,3	0,3
Hallintosihteeri	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1

Sivistystoimen hallinnossa vaikuttaa edelleen merkittävä henkilöstökulujen lisäys, joka johtuu siitä, että sivistyksen vastuualueiden sisältä poistuu eläkemenerusteinen maksu (4101) ja sen tilalle tulee eläkevakuutusmaksujen tasausmaksu (4110). Vuoden 2023 talousarviossa päädyttiin siihen, että eläkevakuutusmaksujen tasausmaksu koko sivistystoimen alta jyvitetään sivistystoimen hallintoon. Vuonna 2024 noiden menojen arvioidaan olevan 178 096 euroa.

4.7.2 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

1. Kuntastrategian tavoitteena on tarjota laadukkaat peruspalvelut kuntalaisille. Vuosisuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa panostetaan seuraaviin kehittämiskohteisiin: varhainen tuki, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, vahvuusperustainen pedagogiikka ja osallisuus.

Toimenpiteet: Yhteisen pedagogisen vuosikellon hyödyntäminen, oman työn reflektointityökalu, selkeät ja toimivat palaverikäytännöt, koulutukset, yksikkökohtaisten tasa-arvosuunnitelmien laatiminen, lasten ja huoltajien osallistaminen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Mittari: Läheisyydenkehä-arvioinnit, tiimin viikoittainen pedagoginen arviointi, ryhmävasut ja lasten vasut, vuosisuunnitelman arvioinnit, lapsille ja huoltajille suunnatut kyselyt.

2. Kuntastrategian tavoitteena on digitalisaation kehittäminen. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on otettu isoja askeleita kohti digitalisaatiota ja mediakasvatuksen merkitys osana laadukasta varhaiskasvatusta on tiedostettu. Varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle on laadittu kattava mediakasvatussuunnitelma, jonka avulla mediakasvatuksen vieminen osaksi arkea mahdollistuu.

Toimenpiteet: Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti mediakasvatussuunnitelmaa. Mediakasvatuksen tavoite on edistää lasten medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologista osaamista sekä median käyttötaitoja. Polvijärven varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen mediakasvatus pohjautuu elämykselliseen, kokemukselliseen ja leikilliseen oppimiseen. Henkilöstöä rohkaistaan ja koulutetaan erilaisten digilaitteiden käyttöön. Henkilöstö hyödyntää heille luotua materiaalipankkia, joka sisältää paljon erilaisia ideoita ja vinkkejä mediakasvatuksen toteuttamista tukemaan. Kynnys ottaa erilaiset digilaitteet ja media osaksi varhaiskasvatuksen arkea tehdään jatkossakin mahdollisimman matalaksi.

Varhaiskasvatus panostaa digitalisaatioon myös päivittämällä Pedanet sivujaan käyttäjäystävällisemmiksi sekä kouluttamalla henkilöstöä käyttämään Teamsia.

Mittari: Henkilöstölle ja huoltajille suunnatut säännölliset kyselyt mediakasvatukseen liittyen, palaute Pedanet sivuista, Teamsin lisääntynyt käyttö (sähköpostin määrän väheneminen)

3. Kuntastrategian tavoitteena on ammattimainen viestintä, johon meistä jokainen vastuullisesti osallistuu. Tietojen ja taitojen jakaminen on tärkeässä osassa laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamisessa ja kehittämisessä.

Toimenpiteet: Tiivis yhteistyö yksiköiden välillä, seudullinen yhteistyö, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelmien, toiminnan ja arviointien näkyväksi tekeminen. Pedanet-sivujen päivitys kuntalaisille saavutettavuuden näkökulmasta sekä sivujen selkeyttäminen ja ajankohtaistaminen.

Mittari: Työntekijöille ja huoltajille suunnatut kyselyt, vasukeskustelut, esihenkilöarviointi, kehityskeskustelut.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Suunnittelukauden tavoitteena on vahvistaa henkilöstön ammatillista osaamista ja toimintamalleja, jotta lapsen oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea toteutuvat. Vahvistetaan tasa-arvoista ja yhdenvertaista toimintakulttuuria inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Esiopetuksessa pedagogisen tuen ja opiskeluhoillon käytänteet vahvistuvat. Lisäksi tavoitteena on monialaisen yhteistyön eri toimintamallien kehittäminen lapsen edun mukaisesti. Lapsiennusteen mukaan lapsimäärä on laskeva, jonka vuoksi päiväkotit Peukaloisen siirtotilasta luovutaan syksyllä 2024. Tämä vähentää henkilöstön tarvetta. Tarvittaessa hyödynnetään Vapariilta vapautuvaa nuokkarin tilaa.

Polvijärven kunnassa on tällä hetkellä hyvä henkilöstötilanne varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa huomioiden jo vuoden 2030 henkilöstövaatimukset. Kuitenkin seuraavien vuosien aikana on huolehdittava hyvästä henkilöstön pitovoimasta. Henkilöstön tarvetta tulee jatkuvasti arvioida muuttuvien lakien ja lapsitarpeiden mukaan. Hallinnollista henkilöstöä tulee vastaavasti vahvistaa.

Vakituinen henkilöstö (35):

Tavoite (38):

Varhaiskasvatuspäällikkö 1 (VEO) Varhaiskasvatuksen erityisopettaja 2 (VO) Varhaiskasvatuksen opettaja 15 (7 eo) (VS) Varhaiskasvatuksen sosionomi 2 (VL) Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 13 (PPH) Perhepäivähoitaja 1 (AV) Päiväkotiapulainen 1	Varhaiskasvatuspäällikkö 1 Varhaiskasvatuksen apulaisjohtaja 1 Varhaiskasvatuksen palvelusihteeri 1 (VEO) Varhaiskasvatuksen erityisopettaja 2 (VO) Varhaiskasvatuksen opettaja 15 (VS) Varhaiskasvatuksen sosionomi 2 (VL) Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 14 (PPH) Perhepäivähoitaja 1 (AV) Päiväkotiapulainen 1
---	---

Tulosalueen tunnusluvut ennuste vuosi 2024

Yksiköt	Lapsimäärä kevät	Lapsimäärä syksy	Työntekijät kevät	Työntekijät syksy
Päiväkoti Peukaloinen	60	55	VEO 1 VO 4 VS 0 VL 10,5 AV 1	VEO 1 VO 4 VS 1 VL 6 AV 0
Sotkuman Päiväkoti	55	50	VEO 1 VO 4,5 VS 1 VL 9 AV 1	VEO 1 VO 6,5 VS 1 VL 6 AV 1
Perhepäivähoito	4	4	PPH 1	PHH 1
Vaparin esiopetus	24	20	VO 2 VL 2 AV 1	VO 2 VL 2 AV 0
Sotkuman esiopetus	11	15	VO 1 VL 1	VO 1 VL 1
Kotihoito	1	1	VL 0,5	VL 1
Yhteensä:	155	144	41,5	35,5
AP/IP Vapari+Sotkuma	AP 10 IP 35	AP 10 IP 35	1,35 (osa- aik.koulunk.ohj.)	1,5
varhaiskasvatuspäällikkö			1	1
varhaiskasvatuksen apulaisjohtaja			0,5	0,5
varhaiskasvatuksen palvelusihteeri			1	1

Henkilöstön sijoittuminen syksyille tarkentuu lapsiryhmien koontien jälkeen ja henkilöstön vapaiden (perhevapaat, vuorotteluvapaat yms.) vahvistuttua. Osa henkilöstöstä tekee 40-80%:sta työaikaa, joka on huomioitava henkilöstön määrässä ja sijoittumisessa. Hanketyössä jatkaa 1,5 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, jotka ovat huomioitu yllä olevassa laskennassa. Työllistettyjen määrä vaihtelee, mutta yksiköissä on keskimäärin yksi työllistetty toimintakautta kohden. Alla vielä yksikkökohtaiset taulukot henkilöstömäärästä keväälle ja syksyille 2024.

Sotkuman päiväkoti:

Kevät 2024

Syksy 2024

Esikot	Orvokit	Unikot	Metsät.	Eskari	Esikot	Orvokit	Unikot	Metsät.	Eskari
VO	VO	VO(apj.)	VO	VO	VO	VO	VO(apj.)	VO	VO
VL	VS	VL	VO	VL	VS	VO	VO	VO	VL
VL	VL	VL	VL		VL	VL	VL	VL	
		VL					VL		

1 RESURSSI (VL) + 1 HANKE (VL) + 1 VEO**1 RESURSSI (VL) + 1 VEO****1 PÄIVÄKOTIAPULAINEN****1 PÄIVÄKOTIAPULAINEN****Päiväkoti Peukaloinen:**

Kevät 2024

Syksy 2024

Lilliputit	Menninkäiset (vuoroh.)	Maahiset	Eskari	Peikkoset (parakki)	Lilliputit	Menninkäiset (vuoroh.)	Maahiset	Eskari	
VO	VO	VO	VO	VO	VO	VO	VO	VO	
VL	VL	VL	VO	VL	VS	VO	VL (VO)	VO	
VL	VL	VL	VL	VL	VL	VL	VL	VL	
	VL		VL	AV		VL		VL	
			AV						

1 RESURSSI (VL) + 0,5 HANKE (VL) + 0,5 KOTIHOITO (VL)**1 RESURSSI (VL) + 1 KOTIHOITO (VL)****1 VEO****1 VEO****Rekryointitarpeet vuonna 2024**

Vakituisesti täytettävä virka (1) ja toimi (1):

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan auki oleva toimi muutetaan **varhaiskasvatuksen opettajan/apulaisjohtajan** toistaiseksi voimassa olevaksi viraksi 1.8.2024. Kelpoisuusvaatimuksena päiväkodin toiminnasta vastaavan johtajan tehtävään on kelpoisuus 26 tai 27 §:ssä tarkoitettuun varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin tehtävään ja vähintään kasvatustieteen maisterin tutkinto sekä riittävä johtamistaito. Kunnan vakituisista työntekijöistä ei kelpoisuusehtoja täytettäviä tällä hetkellä löydy. Mikäli virkaa ei saada täytettyä kelpoisella hakijalla, voidaan se täyttää vuodeksi kerrallaan ei-kelpoisella henkilöllä.

Varhaiskasvatuksen palvelusihteeri, jonka työpanosta tarvitaan varhaiskasvatuksessa lisääntyneiden hallinnollisten työtehtävien tekemiseen. Määräaikainen työntekijä hoitaa tehtävää toukokuun loppuun 2024, tarve palvelusihterin toimeen on todellinen. Hallinnollinen paperityö on lisääntynyt varhaiskasvatuksessa jatkuvasti. Teemme kaikki alati muuttuvat asiakirjat sisäisesti emme ostopalveluna. Käytössämme on jo useampi eri järjestelmä (Populus, Daisy, Varda, Rondo, Pedanet, Wilma) ja tulevaisuudessa järjestelmiä tulee hallittavaksemme lisää (Valssi, tulorekisteri, arkistointiohjelma).

Mikäli tarvitsemme tilojen riittämättömyyden vuoksi siirtää päiväkotia Peukaloinen viskaritoiminnan Vaparille, tarvitsemme yhden varhaiskasvatusopettajan ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajan lisää. Tämä tarkentuu kevään, viimeistään syksyn 2024 aikana. Tarvittavan henkilöstö tarvetta tarkastellaan jatkuvasti, johon vaikuttavat lasten varhaiskasvatuspäivien pituus, tuen tarpeet sekä vuorohoidon tarve. Yksiköt ovat auki keskimääräisesti klo 6-17 ja päiväkotia Peukaloinen 24/7 tarvittaessa.

4.7.3 Perusopetus

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

Lukuvuoden tavoitteiden mukaisesti

1. Kuntastrategian tavoitteena on tarjota laadukkaat peruspalvelut kuntalaisille. Vuosisuunnitelman mukaisesti perusopetuksessa panostetaan seuraaviin kehittämiskohteisiin: säännölliseen ryhmäytymiseen panostaminen, mielenterveyden ja hyvinvoinnin tukeminen, tasa-arvoisen kulttuurin kehittäminen ja vuorovaikutuksellinen kohtaaminen henkilökunnan ja oppilaiden välillä sekä arvioinnin monipuolistaminen.

Toimenpiteet: Ryhmäytymiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin varataan aikaa lukuvuosikalenteriin, toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma päivitetään mahdollisimman selkeään muotoon, jatketaan SKY-pilotin aikana opittuja käytäntöjä vuorovaikutukseen panostamisessa sekä jaetaan ideoita arvioinnin monipuolistamisesta.

Mittari: Kouluterveyskyselyn ja hyvinvointiprofiilin tulokset, tasa-arvokysely, oppilaiden ja henkilökunnan arvioinnit lukuvuoden tavoitteiden saavuttamisesta sekä huoltajien antama palaute.

2. Kuntastrategian tavoitteena digitalisaation kehittäminen. Digitaalisten välineiden hyödyntäminen on koulussa arkipäivää. Vuonna 2024 panostetaan seuraaviin teemoihin digitalisaation kehittämisessä: hyödynnetään vieläkin vahvemmin digitaalisia yhteyksiä kansainvälisyyskasvatuksessa, jatketaan digitaalisten viestintäkanavien käyttämistä henkilökunnan viestinnässä sekä hyödynnetään sähköisiä oppimisympäristöjä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Toimenpiteet: Jo olemassa olevia kansainvälisiä kontakteja hyödynnetään opetuksessa eräyhteyksien kautta ja uuden Erasmus-hankkeen avulla solmitaan uusia kansainvälisiä kontakteja, joiden kanssa tehdään yhteistyötä myös digitaalisilla alustoilla. Entisten vahvemmin hyödynnetään sähköistä alustaa henkilökunnan sisäisessä kehittämistyössä ja pyritään vähentämään sähköpostin kautta tapahtuvaa viestintää. Sähköisiä oppimisympäristöjä käytetään pedagogisella kestäväällä tavalla.

Mittarit: Kansainvälisten digitaalisten kontaktien määrä ja laatu, sähköisen alustan käytön laatu henkilökunnan kehitystyössä, sähköisten oppimisympäristöjen käyttökokemukset pedagogisesta näkökulmasta.

3. Kuntastrategian tavoitteena on luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen. Sekä kirkonkylän että Sotkuman yksikköjen luokat 1-6 valitsivat toisistaan tietämättä lukuvuoden 2023-2024 monialaisten opintojen teemaksi yrittäjyyden. Yrittäjyyteen liittyvä suurin ponnistus on oppilaiden järjestämät joulumarkkinat, mutta kevään 2024 aikana nähdään, millaisia pysyviä virikkeitä yrittäjyysopinnot jättävät. Luovuus on olennainen osa opetussuunnitelmaa. Vuonna 2024 luovuutta lähestytään taloudellisen kustannustehokkuuden näkökulmasta: millaisia luovia ratkaisuja voidaan keksiä rahojen säästämiseksi.

Toimenpiteet: Yrittäjyyden monialaisissa opinnoissa syntyvien ideoiden jatkojalostaminen. Luovien ja kustannustehokkaiden ratkaisujen keksiminen eri oppiaineissa.

Mittari: Luokkien 1-6 yrittäjyyskasvatuksen arviointi monialaisten opintojen pohjalta. Luovien säästämisideoiden käytettävyys.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Perusopetuksessa oppilaiden määrä ei vähene suunnittelukauden aikana: lukuvuonna 2024-2025 oppilasmäärä syyskuun 2023 pohjalta on 359 oppilasta, mikä on vain neljä oppilasta vähemmän kuin syksyllä 2023. Lukuvuonna 2025-2026 putoaa 354 oppilaaseen ja seuraavana lukuvuonna 334 oppilaaseen. Perusopetuksen oppilasmäärä laskee siis 2,5% lukuvuoden 2023-2024 ja lukuvuoden 2026-2027 välillä.

Polvijärvellä on ollut erinomainen tilanne pätevien opettajien ja erityisopettajien sekä osaavien koulunkäynninohjaajien suhteen. Mikäli niukentuvat talouden resurssit vaikuttavat pätevän henkilöstön määrään, on vaarana, että pätevä henkilökunta hakeutuu muualle töihin eikä heidän tilalleen saada sitoutunutta työvoimaa. Tähän asti Polvijärven pitovoima on perustunut siihen, että koulun henkilökunta on voinut kokea oman työnsä mielekkääksi ja tavoitteelliseksi. Aggressiivisesti ja haastavasti käyttäytyvien lasten määrä on kuluneina vuosina lisääntynyt: riittävällä henkilöstön määrällä on suora vaikutus myös kaikkien työturvallisuuteen. Perusopetuksen

oppilasta ei voi laittaa työskentelemään itsenäisesti ilman henkilökunnan valvontaa, joten eriyttäminen ja erilaisten oppimiskäytäntöjen tekeminen opiskelutilanteissa edellyttää riittävää henkilökunnan määrää.

Perusopetuksen kustannuspainetta lukuvuodelle 2024-2025 lisää ruotsin kielen lisääminen opetussuunnitelmaan: lokakuun 2023 teidän mukaan se tarkoittaa yhdeksännelle vuosiluokalle yhden tunnin lisäystä, mikä nostaa kokonaistunnit 31 vuosiviikkotuntiin. Mikä puolestaan tulee vaatimaan ylimääräiset koulukuljetukset klo 16 yhtenä päivänä. Ei selvitä yhdellä koulukyydillä, koska yhdeksännen vuosiluokan oppilaat asuvat eri puolilla kuntaa.

Tulosalueen tunnusluvut ennuste vuosi 2024 säästötavoitteet huomioitu osittain

Kevät 2024

	Oppilasmäärä	Eri aineiden VVT	Erityisopetus VVT	Ohjaajat
1-6 Sotkuma	63	116	18	1+1 palkkatuki
1-6 keskusta	178	274	105	2+2VIP+3 hanke+0,5pt+1 ryhmäavustaja
7-9	122	236	57	1+1rahoitustuki+0,5 pt
yhteiset OVTES		36,4		
YHTEENSÄ	363	662,4		13

Syky 2024

	Oppilasmäärä	Eri aineiden VVT ennuste	Erityisopetus VVT ennuste	Ohjaajat
1-6 Sotkuma	60	110	20	1+1 palkkatuki
1-6 keskusta	170	236	83	3+2VIP+1henk.koh t
7-9	129	229	57	1+1rahoitustuki
yhteiset OVTES		35,4		
YHTEENSÄ	359	610,4		10

	2022	2023	TA kevät 2024	TA syksy 2024
Rehtori	0,6	0,6	0,6	0,6
Apulaisrehtori	1	1	1	1
Koulunjohtaja KK	0,3	0,3	0,3	0,3
Koulunjohtaja SOT	0,18	0,18	0,18	0,18
Luokanopettaja KK	7,7	7,7	7,7	7,7
Luokanopettaja SOT	3,82	3,82	3,82	3,82
Luokanopetuksen tuntiopettaja KK	0	0	2	2
Luokanopetuksen tuntiopettaja SOT		1	0,17	0
Luokanopetuksen tuntiopettaja KK määräaik.		1,5	1	0
Erityisopettaja KK 1-6	2	2	3,5	3,5
Erityisopettaja SOT	1,1	1	1	1
Erityisopettaja KK 1-6 määräaik.	3	2	1	0
Erityisopettaja KK 7-9	2	2,5	2,5	2,5
Erityisopettaja KK 7-9 määräaik.	0,5	0,375	0	0
Lehtori 7-9	4	3,5	2	2
Lehtori LU-PO	2	1,5	1	1
Lehtori PO-LU	4	4	4	4
Tuntiopettaja LU-PO	1	2,5	3	3
Tuntiopettaja PO-LU	4	4,5	3	3
Tuntiopettaja PO	1	1	1	1
Koulunkäynninohjaaja KK 1-6	3	4	4	5
Koulunkäynninohjaaja SOT	1	1	1	1
Koulukäynninohjaaja KK 1-6 määräaik.	3	3,5*osa hankkeella	4*osa hankkeella 0,5 (PT)	1
Koulunkäynninohjaaja SOT määräaik.	0,85	0,85	1 (PT)	1(PT)
Koulunkäynninohjaaja KK7-9	2	2	1	1
Koulunkäynninohjaaja KK7-9 määräaik.	0,85	0,5	1(rahoitus) 0,5 PT	1(rahoitus)
Hankekoordinaattori SKY	1	0,5	0	0
Kouluvalmentaja SKY	0,5	0,75	1 (hanke)	1 (jos hanke)
Kerhokoordinaattori Mie h	0,2	0,2	0,2	0,2

Rekryointitarpeet vuodelle 2024

Vakinaiset tehtävät:

Polvijärven lukion ja perusopetuksen uskonnon, psykologian ja filosofian vakinaiseen tuntiopettajan tehtävään valittiin henkilö keväällä 2023, mutta henkilö valitsi saman tehtävän omasta kunnastaan, eikä ottanut tuntiopettajan virkaa vastaan. Keväällä 2024 on syytä toteuttaa vakinainen rekryointi uudelleen.

Polvijärven perusopetuksen ja lukion englannin ja ruotsin kielen lehtoraattia on hoidettu määräaikaisesti kaksi edellistä lukuvuotta. Keväällä 2024 on syytä toteuttaa vakinainen rekryointi.

Määräaikaiset tehtävät:

Koulunkäynninohjaaja tullaan tarvitsemaan myös lukuvuonna 2024-2025: tarvittava määrä riippuu siitä, palaako yksi vakinainen koulunkäynninohjaaja tehtäväänsä. Samoin vaikuttaa tukea tarvitsevien oppilaiden määrä, mikäli tapahtuu paikkakunnalta muuttoja tai oppilaiden sijoittumista muiden opetusjärjestelyiden pariin. Yksi koulunsa aloittava oppilas tulee tarvitsemaan henkilökohtaisen koulunkäynninohjaajan.

Kouluvalmentaja: Polvijärven koululla on kouluvalmentaja SKY-hankkeen tuella ja vuonna 2024 oppilashuollon hankkeen tuella ainakin heinäkuun loppuun. Lakimuutos 1.8.2023 edellyttää koulussa puututaan suunnitelmallisesti oppilaiden poissaoloihin ja pyritään vähentämään niitä. SKY-pilottihanke on osoittanut, että kouluvalmentajan työllä on vaikuttavuutta sekä poissaoloihin että kiusaamisen ennaltaehkäisyyn.

4.7.4 Lukio

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

1. Kuntastrategian tavoitteena on luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen. Polvijärven lukiossa on tavoitteena, että nuorten luovuutta ja toimijuutta elämässä vahvistetaan. Erityisenä painopistealueena on opiskelijoiden kansainvälisyyden vahvistaminen.

Lukiolla on ollut vahvat perinteet yrittäjyyskasvatuksessa, mutta ne ovat hiipuneet 2020-luvulla. Nyt yrittäjyysleiri yritetään saada henkiin neljän lukion yhteistyönä, organisoivana tahona Heinäveden lukio, jossa on ollut myös vahvaa yrittäjyystoimintaa.

Toimenpiteet: Yrittäjyysleiriltä siirtyvä innostus poikii toivottavasti myös käytännön kevytyrittäjyyttä tai antaa opiskelijoille muita eväitä miettiä omaa tulevaisuuttaan. Erasmus-hankkeen mahdollistamana kansainvälisen yhteistyön kehittäminen nimenomaan opiskelijoiden näkökulmasta.

Mittarit: Yrittäjyysopinnot, yrittäjyysopintojen siirtyminen käytäntöön. Kansainvälisten vaihtojen ja liikkuvuuksien määrä.

2. Kuntastrategian tavoitteena on tarjota laadukkaat peruspalvelut kuntalaisille. Lukiokoulutuksen taso on perinteisesti ollut Polvijärvellä korkea: ammattitaitoinen ja asiansa osaava henkilökunta sekä pienet opetusryhmät, joissa opiskelijat pääsevät osalliseksi myös toistensa osaamisesta ja pystyvät myös tukemaan toistensa opinnoissa edistymistä.

Toimenpiteet: Panostus laadukkaaseen lukiokoulutukseen lukion arjessa yhdistettynä lukiolaisten hyvinvoinnin tukemiseen.

Mittarit: Kouluterveyskyselyjen tulosvertailu, ylioppilaskirjoitusten tulokset, jatko-opintoihin pääseminen.

3. Kuntastrategian tavoitteena digitalisaation kehittäminen. Yksi selityksistä lukion menestymisessä ylioppilaskirjoitusvertailuissa on ollut digitalisaation haltuunotto alusta alkaen: opettajat ovat paneutuneet siihen, mitä digitalisaatio heidän opettamisessaan aineissaan tarkoittaa ja pystyvät heti lukio-opintojen alusta saakka tukemaan lukiolaisia digitaalisen osaamisen vahvistamisessa.

Toimenpiteet: Ajantasainen digitaalinen koulutus opettajille esim. tekoälyn hyödyntäminen. Yhteistyö Juuan, Heinäveden ja Outokummun lukioiden kanssa mahdollistaa laajan opetustarjonnan digitaalisten yhteyksien avulla: opiskelijoiden vahvempi ohjaaminen etäopinnoissa.

Mittarit:

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Lukiokoulutus on Polvijärvellä mielletty osaksi laadukasta peruspalvelua perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen rinnalla. Tavoitteena on säilyttää lukiokoulutuksen laatu myös tulevaisuudessa.

Tulosalueen tunnusluvut ennuste vuosi 2024

	Kevät 2024	Syky 2024
opiskelijat	27	32
VVT eri aineissa Polvijärvi	94,6	92
VVT eri aineissa yhteistyö Juuka-Oku-Heinävesi	12	12
Resurssitunnit	18,59	19,44

4.7.5 Seutuopisto

Sivistyslautakunta on vahvistanut seutuopiston vuosittaiseksi tuntitulaukseksi 1459 h vuoden 2022 alusta alkaen. (Sivistyslautakunta 23.9.2021 49§)

Seutuopiston tuntihinta on 36,04€ eli vuoden 2024 talousarvioon varataan 52 582€ seutuopiston kurssitoimintaan. Kurssien sisällön suunnittelussa luotetaan Seutuopiston osaamiseen. Kuntalaiset voivat esittää kurssitoiveita suoraan Seutuopiston suunnittelijaopettajille.

4.7.6 Kirjasto

Omatoimikirjasto on laajentanut kirjaston käyttömahdollisuuksia ja tavoitteena on huolehtia sen toimivuudesta.

Kirjaston talousraami määräytyy Joensuun seutukirjaston taloussuunnittelun pohjalta, jossa kirjaston kustannukset ovat 39,1776€/asukas, eli 162 683€/vuosi.

4.7.7 Vapaa-ajanpalvelut: nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut, nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2024

1. Kuntastrategian tavoitteena on tarjota laadukkaat peruspalvelut kuntalaisille. Vapaa-aikapalvelut tukevat kuntalaisten hyvinvointia. Vapaa-aikapalveluissa panostetaan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalveluiden monipuolisuuteen ja niillä pyritään vastamaan kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa koskeviin tarpeisiin pienen kunnan mittakaavalla.

Toimenpiteet:

Liikuntapalvelut: laadukkaiden sekä ulko- että sisäliikuntatilojen aktiivinen markkinointi ja tehokas käyttöaste. Loma-aikojen aktiivinen vapaiden salivuorojen markkinointi. Etenkin vapaa-aikatalon kesävuorojen markkinointi. Aktiivinen yhteistyö eri liikuttajien kanssa: paikalliset järjestöt ja urheiluseurat, P-K:n Liikunta, P-K:n Kansanterveydenkeskus, aluehallintovirasto ja Outokummun kaupunki.

Maksuttoman liikuntaneuvonnan markkinointi. Liikuntaneuvojan tapaamisia nostetaan kahteen kertaan viikossa.

Kulttuuripalvelut: verkostoituminen eri kulttuurituottajien kanssa: kansalaisopisto, kirjasto, P-K:n lasten kulttuuriverkosto, Outokummun kaupungin kulttuuritoimi. Elokvatoiminnan aktivoiminen auditoriossa ja sitten kunnan elokuvalisenssin käyttöasteen lisääminen.

Nuorisopalvelut: nuoriso-ohjaajan organisoimaa tavoitteellista toimintaa, jonka suunnitteluun ja toteutukseen nuoret osallistuvat. Ehkäisevässä päihdetyössä erityisesti vapettamiseen puuttuminen.

Koulun loma-aikojen huomioinen ja toiminnan tarjoaminen kesälomilla myös pienille koululaisille. Nuorisovaltuuston organisoima toiminta vahvemmin näkyviin.

Etsivä nuorisotyö Joensuun nuorisoverstaan kautta aktivoi nuoria etsivän palvelun piiriin.

Mittarit:

Liikuntapalvelut: liikuntapaikkojen käyttöasteen tilastointi. Salivuorovarausten kokonaismäärä.

Kulttuuripalvelut: kulttuuritapahtumien määrä ja sisällöt sekä osallistujatilastointi.

Nuorisopalvelut: kävijätilastointi, kysely ja palautteiden analysointi. Etsivä nuorisotyö raportoi omalla tarkalla raportilla.

2. Kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on aktiivinen, hyvinvoiva ja osallistuva ikäihminen ja Polvijärvi seniorimyönteisenä kuntana. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on tuottaa aktiviteettejä, jotka kannustavat kunnan ikäihmisiä osallistumaan monipuolisesti toimintaan.

Toimenpiteet: Kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto järjestää paljon erilaista ikäihmisille suunnattua maksutonta liikunta- ja kulttuuritoimintaa yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden ja eri verkostoyhteistyökumppaneiden kanssa. Vuonna 2024 toteutetaan edelleen ikäihmisille suunnatut kampanjat: Vanhusten viikko, Vie vanhus ulos- kampanja, Ikäihmisten valtakunnallinen ulkoilupäivä, Ikäihmisten terveyspäivä, Kaatumiset kuriin -kampanja sekä Ulkoilusta voimaa -kampanja.

Jatketaan bussikuljetusta Outokummun uimahalliin vesijumpaan.

Järjestämme ulkoiluystävällisyyden helpottamaan ikäihmisten ulkoilun tarvetta, johon on tällä hetkellä suunnaton tarve.

Mittari: Asiakastilastointi, asiakaspalautteet sekä toiminnan laadun arviointi toimintakertomuksessa.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on kehittää aktiivisesti liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluja ottaen huomioon kunnan väestön ikäkokonaisuuden ja ikärakenteen. Lisäksi tavoitteena on edistää vapaa-ajan toimintojen harjoittamista, harrastamista ja tukea näin asukkaiden hyvinvointia sekä edistää hyvinvointia tukevien palveluiden saatavuutta ja lisätä kuntalaisten osallisuutta vapaa-ajan toiminnoissa.

Ihanteena on suunnitella erityisesti ikääntyville oma seniorikuntosali, jossa on helppoa ja turvallista harjoitella monipuolisesti lihasvoimaa ja liikkuvuusharjoitteita. Lihasvoiman ja tasapainon harjoittaminen tukee kaikenikäisten arjessa suoriutumista. Etsivä nuorisotyön toiminta ostetaan edelleen ostopalveluna Joensuun Nuorisoverstas ry:ltä.

Tulosalueen tunnusluvut tavoitteet vuosi 2024

TOIMINTO	TOTEUTUMISKERRAT	TAVOITELTU OSALLIS- TUJAMÄÄRÄ	MUITA HUOMIOITA
Kulttuuripalveluihin osallistuvat; Polvijärvi -päivät, Itsenäisyys- ja kaatuneitten muistopäivä. Muu kulttuuritoiminta (elokuvat, teatteri- ja konserttiesitykset)	8–12/vuosi	noin 6000/vuosi	
Nuorisotilojen iltakäyttö	Avoinna 4pv/vko x 40 nuorta	Vaparin nuorisotilat 160 nuorta/vko	
Sotkuman koulu	Nuorisotyö 1pv/vko/30nuorta		
Yleiset nuorisotapahtumat	10	1000–2500/vuosi	
Kesän päiväleirit	4 vko/vuosi	25/vko (4vko 100)	
Uimakoulut	2 vko/vuosi	25/vko (2vko 50)	
Koulunuoristyö: Rentovälkät	Rentovälkät luokka- asteittain/vko	121+ ohjaajat/vko	
Kesätyöinfo	8-9 luokat + lukio/kertaluonteinen tilaisuus	110/vuosi	
Nuorten kesätyö	touko-elokuu	50–60/vuosi	
Ikäihmisille suunnatut tilaisuudet ja tapahtumat	10–20/vuosi	1500–2500/vuosi	
Ikäihmisten liikuntaryhmät	2 x vko/tuolijumppa 1 x vko/ vesijumppa	40–50/vko 30–50/vko	Tuolijumppat 2kpl/vapari Vesijumppa/ Outokummun uimahalli
Sotkuman ikäihmisten etäjumppa	1 x vko/etäjumppa	20/vko	Etäjumppa/Sotkuma
Salivuorot:			
Vapari			
a-sali			
Sotkuman koulun sali			
Jäähalli			
Yksityishenkilöt (sulkapallo) + perhevuorot	20 (perhevuorot 10/vko ja sulkapallo 10/vko)	Perhevuoro 4 osallistujaa x 10 vuoroa/vko = 40/vko Sulkapallo	

		4 osallistujaa x 10 vuorokautta/vko = 40/vko	
Urheiluseurojen vuorovaraukset	30 x vko	200–300/vko	
Joensuun seudun kansalaisopisto	4 x vko jumpparyhmät kuntosali 4 x vko x seniorit 2 kpl x työikäiset 2 kpl	200–250/vko 64/vko (16/ kuntosaliryhmä)	
Kuntosali	yleisövuorot 7 x vko	280/vko (40/päivä)	
Kuntosalin varatut vuorot/Polvijärven Vauhti Kuntaan muuttaneet/ maksuttomat kulkukortit Ulkopaikkakuntalaiset/ kulkukortit Kulkukortit	2 x vko	30/vko (15/ryhmä) 10/vuosi 5–10/vuosi 50- 100/kuntalaiset/vuosi	
Järjestöt/4H	2 x vko	30/vko (15/ryhmä)	
Vertaisohjatut: Boccia (2 ryhmää), Saanko luvan- lavatanssiryhmä, äijäsähly	4 x vko	80/vko (20/ryhmä)	
Seurakunta/nuorisotyö	2 x vko	30/vko (15/ryhmä)	
Jäähalli/ yleisluisteluvuorot	7 x vko	140/vko (20/päivä)	

4.8 Tekninen toimi ja lupajaosto

Teknisen toimen tehtävänä on suunnitella, rakentaa ja ylläpitää kunnallista infrastruktuuria ja kiinteistöjä, jolla luodaan edellytyksiä kannattavalle ja hyvinvoivalle elinkeinoelämälle ja kuntalaisten toiminnalle sekä muiden kunnallisten palveluiden tuottamiselle.

Talousarvion laatiminen vuodelle 2024 on haasteellinen tarvikkeiden ja energian hintojen ennustettavuuden vuoksi, sekä rakennuslupien määrät ovat romahtaneet jo vuoden 2023 aikana merkittävästi ja jatkoa ei osata ennustaa.

Teknisen toimen talousarvioraami vuodelle 2024 on 257 121 €. Talousarvioraami sisältää 2,53 %-yksikön kasvun henkilöstömenoihin.

Teknisen toimen talousarvioesitys on 257 121 €.

Talousarvio on laadittu niin, että vesilaitoksen tuloihin on esitetty 10 % korotus. Talousarviossa on myös huomioitu muilta hallintokunnilta laskutettavat työt, joita teknisen puolen henkilöstö tekee.

Rakennusvalvonnan talousarvioraami vuodelle 2024 on 106 086 €.

Teknisen toimen vuosisuunnitelma 2024

Tavoitteet 2024	Toimenpiteet 2024	Mittarit
Kuntastrategia		
Me yhdessä teemme Polvijärven	Polvijärven kunnan strategiassa korostetaan yhdessä tekemistä, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteisöllisyyttä.	Uusien ideoiden toteutus ja vuorovaikutteinen yhteistyö toimialojen, kuntalaisten ja järjestöjen kanssa.
1) Luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen	Tarjoamme ja räätälöimme toimitiloja mahdollisuuksiemme mukaan yritystoiminnalle.	
2) Laadukkaat peruspalvelut	Ylläpidämme ja kehitämme tiloja ja toimintoja, joissa on turvallista ja viihtyisää elää, asua ja harrastaa.	Peruspalvelutilojen, harrastepaikkojen monipuolisuuden ylläpitäminen, ympäristön viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen.
3) Digitalisaatio menestystekijänä	Tarjoamme monipuoliset ja laajat digitaaliset palvelumahdollisuudet kuntalaisten käyttöön.	Lupapisteen tehokkaampi käyttö. Mittarilukemat, hakemukset ja avustukset vain sähköisen asioinnin kautta.

5 Investointiosa vuosille 2024–2026

5.1 Kunnanhallitus

investoinnit 2024–2026

HANKE TAI KOHDE	KUST.ARVIO 1 000 euroa	2024	2025	2026	PERUSTELU
Maa- ja vesialueet					
Maan osto	180	60	60	60	Varaus maan hankintaan.
Tontin myyntitulot	-60	-20	-20	-20	Tontin myyntitulot.
Koneet ja kalusto					
Menot	60	20	20	20	Varaus kalustohankintoihin.
Varautumiseen liittyvät hankinnat					
Menot	40	20	10	10	Varavirtalähteet, vesisäiliöt jne.
Osakkeet ja osuudet					
Menot	400	200	100	100	Varaus mahdollisiin konserniyhtiöiden rahoituksiin sekä osakkeiden hankinta.
Keskuskeittiön investoinnit					
Menot	33	33			Uuden keittiön mahdolliset investointitarpeet.
Kunnanhallitus investoinnit yhteensä					
Menot	713	333	190	190	
Tulot	-60	-20	-20	-20	
Kunnanhallituksen investoinnit nettomenot	653	313	170	170	

5.2 Sivistystoimi

investoinnit 2024–2026

HANKE TAI KOHDE	KUST.ARVIIO 1 000 euroa	2024	2025	2026	PERUSTELU
Sivistystoimi					
Menot	24	8	8	8	Välttämättömät laite- ja kalustohankinnat.
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Menot	60	20	20	20	Välttämättömät laite- ja kalustohankinnat.
Kalusteet ja oppimisympäristön kehittäminen					
Menot	65	35	15	15	Koulujen välttämättömät laite- ja kalustohankinnat.
Vapaa-aikatoimen hankinnat					
Menot	35	15	10	10	Seniorikuntosalin laitteet/varaus. Nuorisotilatoiminta, jos nuorisotilat keskitetään vapautuviin B-talon ruokalan/keittiötiloihin.
Sivistystoimi investoinnit yhteensä menot	184	78	53	53	

5.3 Tekninen toimi

investoinnit 2024–2026

HANKE TAI KOHDE	KUST.ARVI 1 000 euroa	2024	2025	2026	PERUSTELU	VALTIONAVUSTUS 1 000 euroa
Kiinteistöjen korjaukset ja huolto	450	350	50	50	Kiinteistöjen ylläpitoremontteja ja huoltoja sekä koulu-keskuksen ruokalatilojen saneeraus muuhun käyttöön.	
Kiinteistöjen pienet korjaukset	60	20	20	20	Määräraha on vuosikunnossapidon lisäksi tehtäviin ennalta arvaamattomiin töihin.	
Hoivayksikön suunnittelu ja rakentaminen	12 300	1 600			Hoivayksikön, keskuskeittiön ja ruokalan suunnittelu ja rakentaminen. Kok.kustannusarvio 12,3 M€. v. 2024 osuus.	
Investointiavustus	- 3 048					Ara:n varauspäätös 2.2.2021.
Tähkän ruokalan ja keskuskeittiön toimistotilojen kalustaminen	50	50			Ruokalan ja toimiston irtokalusteiden hankkiminen.	
Vesiliittymien rakentaminen	12	4	4	4		
Viemäri liittymien rakentaminen	12	4	4	4		
Vesijohtoverkoston saneeraus	30	10	10	10		
Viemäriverkoston saneeraus	30	10	10	10	Verkoston korjausta vuotovesien vähentämiseksi.	
Haja-asutusalueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmän kunnostus	30	10	10	10	Kiinteistöjen jätevedenkäsittelyjärjestelmän kunnostus jätevesiasetuksen mukaiseksi.	
Irtaimistohankinnat	70	30	20	20	Teknisen toimen irtaimistohankinnat. Tähkän tarvikehankinnat keittiöön ja ruokalaan, siivouskone.	
Siirtoviemärin pumppaamuhuollot	60	60				
Välitien peruskorjaus	910		910		Välitien peruskorjaus käsittäen vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksen sekä tien peruskorjauksen ja päällystämisen asfaltilla.	

HANKE TAI KOHDE	KUST.ARVI 1 000 euroa	2024	2025	2026	PERUSTELU	VALTIONAVUSTUS 1 000 euroa
Yleisten alueiden ja teiden kunnossapito ja valaistuksen uusiminen	200	100	50	50	Esim. Polvijärventien liikenne- ja paikoitusjärjestelyt.	
Vesimittareiden ja sulkujen uusiminen	40	20	20			
Palveluasumisen tilojen suunnittelu	20	20			Turvalan palveluasumisen tilojen suunnittelu.	
Koulukeskuksen kuulutusjärjestelmän uusiminen	60	60			Järjestelmän uusiminen yhteensopivaksi vapaa-aikatalon laitteiston kanssa.	
Kiinteistövalvomon päivitys	60	20	20	20	Muutetaan gsm-pohjaiseksi. Toiminta saadaan kaksisuuntaiseksi, jolla saadaan huomattavat vuosittaiset kustannussäästöt.	
Urheilukenttä	1 100	500	500		Urheilukentän peruskorjaus.	
Vuokratalon remontti	110	110			Vuokratalon peruskorjausremontti	
Päiväkodin piha-alue	62	30				
Tekninen toimi investoinnit yhteensä						
Menot		3008	1628	198		
Tulot						
Netto		3008	1628	198		
Kunta investoinnit yhteensä						
Menot		3419	1871	441		
Tulot		-20	-20	-20		
Netto		3399	1851	421		

6 Vesilaitoksen vuoden 2024 talousarvio

Euroa

1.1.-31.12.2024

Liikevaihto		+136 481
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-24 531	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	-42 577	-67 108
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-55 838	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-9 660	
Muut henkilösivukulut	-2 436	-67 934
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-176 689	-176 689
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut; saat. poisto + maa-al. vuokra		-450
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-175 700
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut		
Korvaus peruspääomasta -161.533/5 %		+8 077
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-167 623
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-167 623

7 Viemärlaitoksen vuoden 2024 talousarvio

Euroa

1.1.-31.12.2024

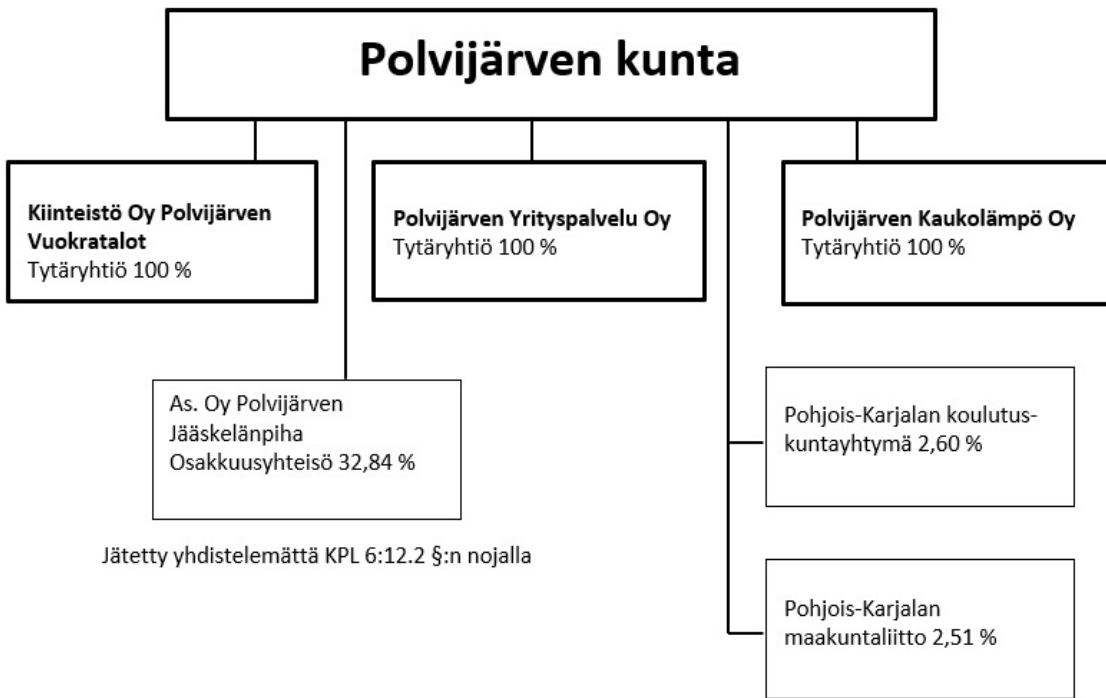
Liikevaihto		+358 350
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-126 799	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	-153 312	-280 111
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-43 557	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-7 535	
Muut henkilösivukulut	-1 899	-52 991
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-162 246	-162 246
Arvonalentumiset		
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-136 998
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut		0
Korvaus peruspääomasta 5.246.706/5 %		-262 335
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-399 333
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		128 141
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-271 192

8 Kuntakonsernin tavoitteet 2024

Polvijärven kuntakonserniin kuuluvat Polvijärven kunnan ohella kunnan 100 %:sti omistamat tytäryhtiöt Polvijärven yrityspalvelu Oy, Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokralatot sekä Polvijärven Kaukolämpö Oy. Kuntastrategia sitoo myös tytäryhtiöitä.

Polvijärven kuntakonserniin kuuluvat lisäksi kuntayhtymät kunnan omistusosuuksien mukaisesti. Kuntayhtymät hoitavat kunnan tehtäviä toimialansa mukaisesti. Kunnan päätösvalta kuntayhtymässä määräytyy perussopimuksen mukaisesti. Kunnan tavoitteena on yhteistyössä muiden jäsenkuntien kanssa toimia kuntayhtymän tavoitteiden ja omistajaohjauksen mukaisesti.

Kuntakonsernin rakenne 31.12.2023

Kuntayhtymien yhdistelyt on tehty peruspääomaosuuden suhteessa

Polvijärven kunnan tytäryhtiöt hoitavat elinkeinotoimeen, asuntotoimeen sekä lämpöliiketoimintaan liittyviä tehtäviä. Polvijärven tytäryhtiöt toteuttavat osaltaan Polvijärven kunnan kuntastrategiaa ja toiminta-ajatusta sekä valtuuston asettamia tavoitteita ja päämääriä.

Tytäryhtiöiden toimintaa ohjaa valtuuston hyväksymä konserniohje.

8.1 Tytäryhtiöiden yhteiset tavoitteet vuodelle 2024

- Taloutta hoidetaan pitkäjänteisesti ja tarvittaessa sopeutetaan toimintaa ja tervehdytetään taloutta

8.2 Yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2024

8.2.1 Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot

- osoittaa vuokralaisille tarkoituksenmukaisia ja kohtuuhintaisia asuntoja
- talouden tervehdyttämistä tulee jatkaa ja tarvittaessa purkaa huonokuntoisia asuntoja
- yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman talouden kehityksestä, korjausvelan vähentämisestä ja tulevien remonttien toteuttamisesta

8.2.2 Polvijärven yrityspalvelu Oy

- edistää elinkeinoasioita yhteistyössä kunnan kanssa
- edistää kunnan yritysten kilpailukykyä tarjoamalla houkuttelevia toimitiloja
- toiminnan tulee olla kannattavaa
- yritystilojen vuokrien tulee olla paikkakunnan hintatason mukaisia

8.2.3 Polvijärven Kaukolämpö Oy

- toiminnan vakiinnuttaminen yhtiömuotoisena vuonna 2024
- toiminnan tulee olla kannattavaa pitkällä aikavälillä tarkasteltuna siten, että myös investoinnit ovat mahdollisia yhtiön omalla tulorahoituksella

Polvijärven kunnan ja sen tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan yhteistyössä. Tytäryhtiöillä ei ole omaa palkattua henkilöstöä, vaan tehtävät hoidetaan kunnan henkilöstön toimesta oman toimen ohella.

Polvijärven kunnan ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastus kilpailutetaan yhteistyössä. Kuluvalle valtuustokaudella tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG. Tytäryhtiöihin on valittu tilintarkastajaksi kunnan JHTT-tilintarkastaja.

9 Tuloslaskelmaosa

Talousarvion perusteluissa on tuloslaskelmamuodossa oleva taloussuunnitelma vuosille 2024–2026.

Polvijärven kunnan vuoden 2024 talousarvio on 2 001 185 euroa alijäämäinen. Arvioidulla meno- ja tulokehityksellä vuosina 2025 ja 2026 talousarviot jäävät myös alijäämäisiksi, joten kunnassa tarvitaan sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin nähden. Ennustettavuus vuodesta 2024 eteenpäin on huono, koska TE-uudistuksen ja valtionosuusuudistuksen vaikutukset kuntatalouteen eivät ole vielä selvillä. Valtion TE-palveluista kunnille siirtyvät kustannukset ja tulopohja vuodesta 2025 eteenpäin on arviolaskelmien varassa. Lisäksi sote-uudistuksessa kuntien valtionosuudet ja yhteisöverot alenivat pysyvästi valtiolle tehtävän tulonsiirron takia. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen.

Vapaaehtoisien sotekuntayhtymän, Siun soten, alijäämien kattaminen jää pienentämään Pohjois-Karjalan omistajakuntien valtionosuuksia pysyvästi. Sillä vaikka sote-kustannukset ja ns. sote-sidonnaiset valtionosuudet poistuivat kuntien taloudesta vuonna 2023, menneet sote-kustannukset vaikuttavat kuntien valtionosuuksiin myös vuoden 2023 jälkeen. Lisäksi erimielisenä päättyneiden Siun soten palkkaharmonisaationeuvottelujen kustannuskäsittely on VM:n toimesta katsottu kaikilla maakunnan kunnilla valtionosuuksia vähentäväksi eräksi, vaikka kunnat ovat käsitelleet palkkaharmonisaation omissa tilinpäätöksissään hyvin eri tavoin. Muun muassa Polvijärvi, Juuka, Lieksa, Heinävesi ja Tohmajärvi eivät ole kirjanneet valtuuston hyväksymään ja tilintarkastettuun tilinpäätökseen 2022 lainkaan palkkaharmonisaatiokustannuksia perustuen juuri siihen, ettei vuoden vaihteessa 31.12.2022 ole ollut mitään päätöstä tai sopimusta kyseisten kustannusten realisoitumisesta ja kuulumisesta siten omistajakuntien katettavaksi 31.12.2022.

Taloussuunnitelmassa on kunnallisverotuloihin tehty valtuuston päättämä korotus vuodelle 2024 sekä huomioitu suunnitelmavuosille 2025 ja 2026 valtuuston ennakkollinen päätös tuloveroprosentin 0,5 %-yksikön korotuksesta. Valtionosuuksista on olemassa Valtiovarainministeriön Kuntatalousohjelmassa oleva arvio. Niiden yhteismäärän arvioidaan olevan 3,5 milj. euroa vuonna 2025 ja 3,8 milj. euroa vuonna 2026.

Kunnan talouteen vaikuttaa olennaisesti myös maailmanpoliittisen tilanteen kehittyminen Ukrainassa ja Israelissa ja niiden vaikutukset kustannusten nousuun sekä energia- ja korkomarkkinoihin.

Investointien poistot tulevat kasvamaan kunnan toteuttamien suurten investointien vuoksi. Poistojen vaikutusta puolestaan vähentävät poistoeron tuloutukset, jotka voidaan tehdä taseessa olevista investointivarauksista. Investointivarausten avulla kunta on varautunut tehtyihin ja tulossa oleviin investointeihin.

Kunnan taloudenhoidon periaatteena on sopeuttaa toimialojen ja niiden yksiköiden menot käytettävissä oleviin tuloihin. Kunnan kertyneet ylijäämät ovat vähentyneet viime vuosina sote-kuntayhtymän alijäämien kattamisen vuoksi, joten kunnan taloudellinen pusku on heikentynyt. Tämän vuoksi käyttömenojen kehittymiseen on toimialoilla kiinnitettävä erityistä huomiota eikä ylityksiä voida tehdä.

Kunta on valmis tekemään yhteistyötä kaikkien yhteistyötahojen kanssa.

10 Rahoitusosa

10.1 Rahoituslaskelma

Euroa				
	TALOUSARVIO 2024		TALOUSARVIO 2023	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-693 185		767 745	
Satunnaiset erät	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	0	-693 185	0	767 745
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-3 419 000		-10 413 000	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0		3 048 000	
Pysyv. vastaavien myyntitulot	20 000	-3 399 000	20 000	-7 345 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-4 092 185		-6 577 255
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	35 214	35 214	36 223	36 223
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000		10 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-380 000		-370 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	4 620 000	0	9 630 000
Oman pääoman muutokset		4 655 214		9 666 223
RAHAVAROJEN MUUTOS		563 029		3 088 968
Rahavarat 1.1.		6 502 259		3 413 291
Rahavarat 31.12.	Talousarvion mukaan	7 065 288	Talousarvion mukaan	6 502 259

10.2 Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja ja valtionosuuksia on selvitetty kappaleessa 2.4 Keskeiset tulot.

10.3 Kunnan lainat ja korot

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Polvijärven kunnalla oli lainaa yhteensä **x euroa**.

Vuoden 2024 talousarvioon on merkitty, että uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan enintään 5 milj. euroa. Lainaa tarvitaan kunnan maksuvalmiuden takaamiseen heikentyneen tulokehityksen vuoksi.

Vuoden 2024 korkokuluiksi on arvioitu 380 000 euroa. Korkotaso on noussut inflaatiopaineen takia ja sen ennustetaan jatkuvan samana lähivuosien aikana.

Seuraavan sivun taulukosta ilmenevät kunnan ja tytäryhtiöiden lainatiedot vuosilta 2022–2024.

10.4 Osingot ja osuudet

Omistusosuuksiensa perusteella kunta saa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ltä ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:tä osinkoja noin 250 000 euroa vuodessa.

10.5 Rakentamismenot

Vuoden 2024 investointimenot ovat 3 419 000 euroa. Suurimpana hoivayksikön eli asumispalveluyksikön/keskuskeittiön valmistuminen (1,6 milj. euroa). ARA on myöntänyt valtionavustusta hoivayksikköön 3 047 818 euroa. Maa-alueiden myyntituloja on ennakoitu saatavan 20 000 euroa. Nettoinvestoinnit ovat siten 3 399 000 euroa.

10.6 Keskeisiä tunnuslukuja 2022–2024

	Talousarvio 2024	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2022
Asukasluku 31.12.	3 949	4 107	4 084
Talousarvion loppusumma euroa (ilman poistoja)	19 789 979	21 190 629	
Vuosikate, euroa	-693 185	767 745	-633 405
Vuosikate, euroa/asukas	-175	187	-155
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %: 100 x (Toimintatuotot/toimintakulut)	32,9	36,6	12,0
Vuosikate prosenttia poistoista: 100 x (Vuosikate/poistot)	-36,7	50,5	-40,8
Nettoinvestoinnit, euroa	3 399 000	7 345 000	1 796 325
Investointien tulorahoitus -%: 100 x vuosikate/(Investointimenot – rahoitusosuudet)		10,5	-25,3
Verotulot, euroa	7 274 000	7 216 000	13 061 812
Valtionosuudet, euroa	2 633 340	3 644 231	16 815 353
Tuloveroprosentti	8,50	7,61	20,25
Yleinen kiinteistövero-%	1,00	0,93	0,93
Vakinaisten asuinrakennusten vero-%	0,50	0,50	0,50
Muiden asuinrakennusten vero-%	1,00	1,00	1,00
Yleishyödyllisten yhteisöjen vero-%	0,00	0,00	0,00
Voimalaitoisten vero-%	3,00	ei määrätty	ei määrätty
<u>Ennuste:</u>	Arvio v. 2024 lopussa:	Arvio v. 2023 lopussa:	
Kunnan lainat, euroa/31.12.		9 630 000	5 408 368
Kunnan lainat, euroa/asukas		2 344	1 324
Tytäryhtiöiden lainat, euroa/31.12.		241 541	332 859
(Niistä Polvijärven kunnan myöntämiä lainoja, euroa)		241 541	277 765
Tytäryhtiöiden lainat kunnan ulkopuolelta	0	0	55 094
Kunta+tytäryhtiöt, lainat, euroa/31.12.		9 871 541	5 741 227
Kunta+tytäryhtiöt, lainat, euroa/asukas		2 403	1 405
Kunta+tytäryhtiöt, lainat kunnan ulkopuolelta		9 630 000	5 463 462
(Lainoissa ovat mukana vain pitkäaikaiset lainat)			

10.7 Antolainat

Talousarvioon ei sisälly uutta antolainaa.

10.8 Antolainojen vähennys 35 214 (tulo)

Antolainojen lyhennykset ovat Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokrataloille myönnettyjen lainojen vuodelle 2024 ajoittuvat lyhennykset.

10.9 Pitkäaikaisten lainojen lisäys 5 000 000 (tulo)

Vuoden 2024 talousarvioon sisältyy uutta pitkäaikaista lainaa 5 milj. euroa. Lainamäärän sisällä on Kuntarahoituksen ja ARAn jo myöntämästä korkotukilainasta nostamaton osuus 1 828 690 euroa. Lainaa tullaan nostamaan kunnan maksuvalmiuden mukaisesti. Talousarvioon merkitty summa on lainanoton maksimimäärä, lainaa otetaan vain tarpeen mukaan. Kunnan kassavarojen on ennakoitu olevan noin 7 milj. euroa vuoden 2024 lopussa.

Kunnan hallintosäännön 26 §:n mukaisesti kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita.

Tämän talousarvion hyväksymisellä valtuusto antaa kunnanhallitukselle oikeudet ottaa vuonna 2024 pitkäaikaista lainaa enintään 5 000 000 euroa. Lainan ottaminen toteutetaan kilpailutuksen perusteella.

Tämän talousarvion hyväksymisellä valtuusto antaa kunnanhallitukselle oikeudet jatkaa edelleen vuonna 2024 aiemmin otettua lyhytaikaista lainaa kunnan maksuvalmiuden turvaamiseen. Limiitti on aiemmin sovittu 2 000 000 euroa.

Kunnanhallitukselle annetaan oikeus myöntää kunnan alueella toteutettaviin EU-rahoitukseen ja kansalliseen rahoitukseen perustuviin kehittämishankkeisiin ns. välirahoitusta, koska hankkeiden toteuttajat saavat tulo-rahoituksen vasta hankkeiden toteutuneiden menojen perusteella. Välirahoitusohjetta on päivitetty vuonna 2022.

10.10 Pitkäaikaisten lainojen vähennys

Pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin on varattu määrärahaa 530 000 euroa. Vuonna 2024 lyhennyksiä tulee maksettavaksi sekä vuonna 2022 että vuonna 2023 otetuista lainoista.

10.11 Lainamäärä / asukas

Polvijärven kunnalla oli vuoden 2022 tilinpäätöksessä lainaa 1 324 euroa/asukas. Kuntien keskiarvo vuoden 2022 lopussa oli 3 378 euroa/asukas.

Vuonna 2023 on nostettu suurin osa rakennusinvestoinnin lainoista, joten vuoden 2023 tilinpäätöksessä kunnan lainamäärä tulee olemaan noin 10 milj. euroa.

Perustelujen alussa olevasta taulukosta ilmenevät kunnan ja tytäryhtiöiden lainatiedot vuosilta 2022–2024.

10.12 Talousarvion vaikutus maksuvalmiuteen

Polvijärven kunnan vuoden 2024 talousarvio on 2 001 185 euroa alijäämäinen. Maksuvalmiuden ennakoidaan hieman heikkenevän suurista investoinneista johtuneiden lainanlyhennysten, kasvaneiden korkokulujen ja työ sopimusten palkkaratkaisujen takia sekä vastaavasti myös tulojen (valtionosuudet, kunnallisverot) vähenemisen takia.

Kunnalla on taseessaan aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 5,3 milj. euroa, joten kattamatonta alijäämää ei ole.

Kunnan riittävästä maksuvalmiudesta huolehditaan nostamalla talousarvioon merkittyä pitkäaikaista lainaa enintään 5 milj. euroa.

Tarvittaessa maksuvalmiuden turvaamiseen käytetään myös lyhytaikaista rahoitusta.